МЕТАДЫЧНЫЯ РЭКАМЕНДАЦЫІ І КАНТРОЛЬНЫЯ РАБОТЫ ПА ГІСТОРЫІ БЕЛАРУСІ

Віцебск 2002

Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь
Віцебскі дзяржаўны універсітэт імя П.М. Машэрава

Р.Ул. Цімафееў

МЕТАДЫЧНЫЯ РЭКАМЕНДАЦЫІ І КАНТРОЛЬНЫЯ РАБОТЫ ПА ГІСТОРЫІ БЕЛАРУСІ

Для студэнтаў АЗН негістарычных спецыяльнасцей універсітэта

Віцебск
Выдавецтва Віцебскага дзяржуніверсітэта імя П.М. Машэрава
2002

УДК 947.6
ББК 63.3(4 Бен)
Ц 61

Друкуецца па рашэнні рэдакцыйна-выдавецкага савета Віцебскага дзяржаўнага універсітэта імя П.М. Машэрава

Аўтар: кандыдат гістарычных навук, дацэнт кафедры гісторыі Беларусі Віцебскага дзяржаўнага універсітэта імя П.М. Машэрава ***Р.У. Цімафееў***

Рэцэнзент: кандыдат гістарычных навук, дацэнт кафедры гісторыі Беларусі Віцебскага дзяржаўнага універсітэта імя П.М. Машэрава ***В.У. Акуневіч***

Р.Ул. Цімафееў
Ц 61 **Метадычныя рэкамендацыі і кантрольныя работы па гісторыі Беларусі.** Для студэнтаў АЗН негістарычных спецыяльнасцей універсітэта. – Віцебск: Выдавецтва Віцебскага дзяржуніверсітэ-та імя П.М. Машэрава, 2002. – 65 с.

Метадычныя рэкамендацыі і кантрольныя работы па гісторыі Беларусі складзены ў адпаведнасці з праграмай «Гісторыя Беларусі», зацверджанай Міністэрствам адукацыі Рэспублікі Беларусь 24 студзеня 2000 г. Рэгістрацыйны нумар ТД-67/тып.

У вучэбным дапаможніку распрацаваны тэмы кантрольных работ, кожная з якіх падзелена на асобныя пытанні. Студэнтам-завочнікам прапануюцца рэкамендацыі па выкананні кантрольных работ у цэлым і рэкамендацыі па асобных пытаннях кожнай тэмы. Літаратура уключае найбольш вядомыя і актуальныя выданні.

© Цімафееў Р.Ул.
© Выдавецтва ВДУ ім. П.М.Машэрава, 2002

АГУЛЬНЫЯ РЭКАМЕНДАЦЫІ ПА НАПІСАННІ КАНТРОЛЬНЫХ РАБОТ

Каб забяспечыць поспех у працы студэнтаў завочнай формы навучання негістарычных спецыяльнасцей неабходна дапамагчы ім арганізаваць сваю самастойную работу над вучэбным матэрыялам. Самастойная праца складаецца з шэрагу элементаў, адным з якіх з'яўляецца выкананне кантрольнай работы. Выкананне кантрольных работ развівае розум і вучыць творчаму даследчаму падыходу да канкрэтнага вучэбнага матэрыялу. Напісанне кантрольных работ дапамагае студэнтам крытычна асэнсаваць дакументальны матэрыял.

Пісьмовая работа і навучае, і кантралюе студэнта. Выкананне яе з'яўляецца залогам глыбокага засваення вучэбнага матэрыялу. Яна садзейнічае падрыхтоўцы да экзамену. Выкананне пісьмовых работ дапамагае ўстанаўленню кантакту студэнта з выкладчыкам.

Змест і афармленне выкананай работы дае выкладчыку падставу для меркавання аб падрыхтоўцы студэнтаў, аб уменні працаваць над вучэбным матэрыялам. Гэта дазваляе своечасова выпраўляць і тлумачыць студэнту зробленыя ім памылкі. Пісьмовыя работы дазваляюць зрабіць вывад аб праведзенай студэнтамі самастойнай працы на працягу вучэбнага года, аб падрыхтоўцы да здачы экзамену. Кантрольная работа – гэта форма выяўлення узроўню развіцця студэнта.

Тэмы кантрольных работ прапануюцца ў адпаведнасці з праграмай курса «Гісторыя Беларусі», зацверджанай Міністэрствам адукацыі ў якасці базавай для негістарычных спецыяльнасцей.

Пісаць кантрольныя работы неабходна на падставе той літаратуры, якая рэкамендавана да кожнай тэмы кантрольнах работ. Да выканання кантрольнай работы можна прыступаць тады, калі студэнт упэўнены, што рэкамендаваная па тэме літаратура вывучана, зроблены адпаведныя вывады, вылучаны сусветны кантэкст.

Па свайму характару выпіскі могуць быць разнастайнымі. Калі думка аўтара сфармулявана коратка і дакладна, мэтазгодна выпісаць яе даслоўна. Змест вялікіх раздзелаў працы лепш перадаць сваімі словамі. Пры афармленні выпісак ва ўсіх выпадках неабходна ўказваць прозвішча і ініцыялы аўтара працы, яе дакладную назву, часопіс, зборнік, дзе яна змешчана, выхадныя даныя (абавязкова месца выдання, год) і старонку. Калі літаратура будзе вывучана, выпіскі неабходна сістэматызаваць згодна з планам кантрольнай работы.

Перад тым, як пісаць кантрольную работу, трэба прадумаць суадносіны асобных яе пунктаў, улічваючы, што кантрольная работа па любой тэме павінна быць аб'ёмам не менш за 14 старонак. Аб'ём, які плануецца для асвятлення таго ці іншага пытання, павінен зыходзіць з агульнага аб'ёму і адпавядаць значнасці гэтага пытання.

Ва ўводзінах коратка канкрэтызуецца тэма, даецца характарыстыка літаратуры. У канцы ўводзін дакладна вызначаюцца задачы, што паставіў аўтар у кантрольнай рабоце. Далей раскрываецца змест пытанняў, адказ на кожнае з якіх – частка кантрольнай работы з назвай, што паказвае змест пытання. У кантрольных работах прапануецца пяць пытанняў, першае з якіх абявязкова датычыцца сусветнага кантэксту.

У заключэнні аўтар робіць вывады па ўсёй рабоце (кожнае пытанне, што разглядаецца ў кантрольнай рабоце, павінна мець свае вывады), разглядае сувязі даследаванага матэрыялу з наступнымі гістарычнымі падзеямі. За заключэннем ідзе спіс выкарыстанай літаратуры (бібліяграфія). Кантрольная работа павінна быць акуратна і правільна афармлена. Чыставы варыянт работы змяшчае тытульны ліст, тэкст, што напісаны ў сшытку, неабходны даведачны апарат.

Афармляючы кантрольную работу, студэнт прытрымліваецца вызначанага парадку: на тытуле ён указвае неабходныя звесткі (дадатак 1), на наступнай старонцы падае назву тэмы і план, пасля чаго выкладаецца змест, усім часткам работы ў тэксце трэба даць загалоўкі, скарачэнні слоў не дазваляюцца, старонкі нумаруюцца. Неабходна дакладна афармляць даведачны апарат і спасылкі ў тэксце работы на крыніцы і літаратуру.

Пры першым упамінанні кнігі ў тэксце ў канцы фразы ставіцца лічба 1, а ўнізе старонкі пад гэтай лічбай - прозвішча і ініцыялы аўтара, назва кнігі, месца выдання, выдавецтва, год выдання, а пры цытаванні тэксту (які абавязкова бярэцца ў двукоссе) - нумар старонкі.

Пры паўторным упамінанні крыніцы ў тэксце работы робіцца спасылка ўжо без выхадных дадзеных (месца і года выдання), але абавязкова з указаннем старонкі або старонак.

Калі дакумент ўзяты паўторна, то тады ў зносцы трэба адзначыць: цыт. па.... (указаць аўтара, назву кнігі альбо артыкула і выхадныя даныя). Зноскі (іх можа быць некалькі) трэба рабіць унізе старонкі пад рыскай.

Практыкуецца і іншая форма: спасылкі на даследаванні ў тэксце нумаруюцца (1, 2, 3), а самі зноскі пад гэтымі нумарамі выносяцца ў канец кантрольнай работы пасля заключэння.

Спіс выкарыстаных крыніц і літаратуры падаецца ў алфавітным парадку, з указаннем прозвішча і ініцыялаў аўтара, назвы кнігі ці артыкула (і адпаведна часопіса, зборніка), месца і года выдання. Выкананая кантрольная работа дасылаецца ва ўказаны тэрмін метадысту па завочнаму навучанню, які перадае яе на рэцэнзію выкладчыку.

Дыферэнцаваная адзнака на кантрольнай рабоце не выстаўляецца. Незалічаная кантрольная работа перадаецца студэнту для перапрацоўкі, а затым зноў рэцэнзуецца.

Студэнты-завочнікі, якія не атрымалі заліку па кантрольнай рабоце да пачатку сесіі, да здачы экзамену не дапускаюцца.

Дадатак 1. Узор тытульнага ліста кантрольнай работы

ВІЦЕБСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ УНІВЕРСІТЭТ імя П.М. МАШЭРАВА

Спецыяльнасць «Біялогія і ахова прыроды»

Біялагічны факультэт

завочнае аддзяленне

Кантрольная работа № ___
па гісторыі Беларусі
студэнта І курса завочнага аддзялення БФ
Бараноўскага Уладзіміра Яўгенавіча

Хатні адрас:

210038, г. Віцебск,
Маскоўскі пр., д. 39, кв. 11.
Бараноўскі У.Я.

2001/2002 навучальны год

1. Першабытнаабшчыннае грамадства на тэрыторыі Беларусі ў перыяд каменнага і бронзавага вякоў

План:

1. Пытанне прарадзімы чалавецтва.
2. Станаўленне першабытнаабшчыннага ладу на тэрыторыі Беларусі.
3. Засяленне тэрыторыі нашчадкамі познепалеалітычнага насельніцтва.
4. Неалітычная рэвалюцыя.
5. Прыход і рассяленне індаеўрапейцаў. Балцкія плямёны ў бронзавым веку.

Літаратура:

Археалогія Беларусі. Т. 1. Мінск, 1997.
Археалогія і нумізматыка Беларусі: Энцыклапедыя. Мінск, 1993.
Всемирная история в 24 томах. Т. 1. Минск, 1999.
Гісторыя Беларусі ў 2 ч. Ч. 1. Мінск, 1998, 2000.
Гісторыя Беларусі ў 6 тт. Т. 1. Старажытная Беларусь. Мінск, 2000.
История Белорусской ССР. Минск, 1977.
Калечыц А. Першыя людзі на зямлі Беларусі. Мінск, 1997.
Ксензов В. Палеолит и мезолит Белорусского Поднепровья. Минск, 1988.
Нарысы гісторыі Беларусі ў 2 ч. Ч. 1. Мінск, 1994.
Чарняўскі М. Бронзавы век на тэрыторыі Беларусі. Минск, 1981.

Рэкамендацыі па выкананні работы:

Па першым пытанні неабходна паказаць з 'яўленне чалавека ў прыродзе сусвету; дзе, калі, як адбыўся і працягваўся гэты працэс.

Па другому пытанню пакажыце стан жыцця неандэртальца, пераход ад праабшчыны да роду ў краманьёнца, ўплыў ледавіка на іх становішча.

Па трэцяму пытанню акрэсліце ўплыў прыродных змен на удасканаленне гаспадаркі мезаліту, пералічыце рысы археалагічных культур.

Па чацвёртаму пытанню - вызначыць асноўныя рысы гаспадарчых і сацыяльных змен ў неаліце, пералічыць археалагічныя культуры.

Па пятаму пытанню вызначце прарадзіму і асноўныя рысы індаеўрапейцаў, іх падзел на асобныя плямёны, вытворчую гаспадарку.

2. Жалезны век на тэрыторыі Беларусі

План:

1 Лакалізацыя славянскай прарадзімы.
2. Уплыў выкарыстання жалеза на грамадскі лад і гаспадарку Беларусі.
3. Асноўныя археалагічныя культуры.
4. Засяленне тэрыторыі Беларусі славянскімі плямёнамі.
5. Этнічныя працэсы, абумоўленыя рассяленем славян у балцкім арэале.

Літаратура:

Археалогія Беларусі. ТТ. 2, 3. Мінск, 1999, 2000.
Археалогія і нумізматыка Беларусі: Энцыклапедыя. Мінск, 1993.
Всемирная история в 24 томах. ТТ. 2, 3. Минск, 1999, 2000.
Гісторыя Беларусі ў 2 ч. Ч. 1. Мінск, 1998, 2000.
Гісторыя Беларусі ў 6 тт. Т. 1. Старажытная Беларусь. Мінск, 2000.
Загарульскі Э. Заходняя Русь: IX - XIII ст. Мінск, 1998.
Загорульский Э. Древняя история Белоруссии. Минск, 1977.
История Белорусской ССР. Минск, 1977.
Нарысы гісторыі Беларусі ў 2 ч. Ч. 1. Мінск, 1994.
Пилипенко М. Возникновение Белоруссии. Минск. 1991.
Седов В. Происхождение и древняя история славян. Москва, 1979.
Шадыро В. Ранний железный век северной Белоруссии. Минск, 1985.
Штыхов Г., Лысенко П. Древнейшие города Белоруссии. Мінск, 1986.

Рэкамендацыі па выкананні работы:

Па першаму пытанню пазначце асноўныя версіі славянскай прарадзімы і падставы для існавання.

Па другому пытанню трэба паказаць пашырэнне земляробства, жывёлагадоўлі, працэс плаўкі жалеза, умацаванне суседскай абшчыны.

Па трэцяму пытанню - этнічную ідэнтыфікацыю, тэрытарыяльныя межы, час існавання і гаспадарчыя рысы археалагічных культур.

Па чацвёртаму пытанню пакажыце напрамкі, час і этапы славянскай каланізацыі беларускіх земляў.

Па пятаму пытанню вызначыце асноўныя рысы славяна-балцкага ўзаемаўплыву і галоўныя версіі фарміравання беларускага этнасу.

3. Усходнія славяне - асноўнае насельніцтва Беларусі ў IX – першай палове XIII ст.

План:

1. Славяне ва ўяўленнях еўрапейскіх і арабскіх гісторыкаў.
2. Аповесці аб славянскім рассяленні. Крывічы, дрыгавічы, радзімічы.
3. Грамадскі лад усходніх славян.
4. Гаспадарчыя заняткі. Вераванні.
5. Перадумовы ўзнікнення беларускага этнасу.

Літаратура:

Археалогія Беларусі. Т. 3. Мінск, 1999, 2000.
Всемирная история в 24 томах. Т. 3. Минск, 2000.
Гісторыя Беларусі ў 2 ч. Ч. 1. Мінск, 1998, 2000.
Гісторыя Беларусі ў 6 тт. Т. 1. Старажытная Беларусь. Мінск, 2000.
Гринблат М. Белорусы. Минск. 1968.
Загарульскі Э. Заходняя Русь.: IX - XIII ст. Мінск, 1998.
Загорульский Э. Древняя история Белоруссии. Минск, 1977.
Лысенко П. Дреговичи. Минск, 1993.
Нарысы гісторыі Беларусі ў 2 ч. Ч. 1. Мінск, 1994.
Пилипенко М. Возникновение Белоруссии. Минск. 1991.
Поболь Л. Славянские древности Белоруссии. Минск, 1971.
Седов В. Происхождение и древняя история славян. Москва, 1979.
Седов В. Восточные славяне в 6 - 13 вв. Москва, 1982.
Штыхов Г, Лысенко П. Древнейшие города Белоруссии. Мінск, 1986.

Рэкамендацыі па выкананні работы:

Па першаму пытанню вызначце думкі рымскіх, арабскіх і візантыйскіх аўтараў аб славянах і месцах іх рассялення.

Па другому пытанню трэба паказаць як «Аповесць мінулых часоў» расказвае аб землях славян; межы і рысы асноўных славянскіх плямён.

Па трэцяму пытанню акрэсліце рысы вялікай патрыярхальнай сям*і славян, стан рода-племянной вярхушкі.

Па чацвёртаму пытанню неабходна паказаць як развіццё земляробства, рамяства, промыслаў, так і паганскі пантыён багоў у славян.

Па пятаму пытанню – эканамічныя і сацыяльныя падставы фарміравання беларускага этнасу, уплыў на яго першых княжанняў.

4. Стварэнне і пашырэнне старажытнай усходнеславянскай дзяржавы Кіеўская Русь (862–982 гг.)

План:

1. Скандынаўскі і візантыйскі ўплыў на славян.
2. Паходжанне тэрміна «Русь».
3. Канцэпцыі паходжання і шляхі ўтварэння старажытнарускай дзяржавы;
4. Узаемаадносіны паміж Кіеўскай, Наўгародскай і Полацкай землямі.
5. Сацыяльна-эканамічныя асновы першай усходнеславянскай дзяржавы.

Літаратура:

Арлоў У. Таямніцы Полацкай гісторыі. Мінск, 1994.
Всемирная история в 24 томах. ТТ. 6, 7. Минск, 1999, 2000.
Галубовіч В. Эканамічны стан, побыт і гандаль старажытнай Беларусі. Мінск, 1997.
Гісторыя Беларусі ў 6 тт. Т. 1. Старажытная Беларусь. Мінск, 2000.
Гісторыя Беларусі ў 2 ч. Ч. 1. Мінск, 1998, 2000.
Загарульскі Э. Заходняя Русь.: IX - XIII ст. Мінск, 1998.
Ермаловіч М. Старажытная Беларусь: Полацкі і Новагародскі перыяды. Мінск, 1991, 2001.
Нарысы гісторыі Беларусі ў 2 ч. Ч. 1. Мінск, 1994.
Сыны і пасынкі Беларусі. Мінск, 1996.
Эканамічная гісторыя Беларусі. Мінск, 1999.
Этнаграфія Беларусі: энцыклапедыя. Мінск, 1989.

Рэкамендацыі па выкананні работы:

Па першаму пытанню – з'яўленне на землях Кіеўскай Русі варажскіх князёў і іх дружын, палітычныя і эканамічныя сувязі з Візантыяй.

Па другому пытанню выдзеліце асноўныя версіі ўзнікнення назвы «Русь» і падставы для іх існавання.

Па трэцяму пытанню – прычыны ўзнікнення «нарманскай тэорыі», антынарманскіх поглядаў, сучасных канцэпцый дзяржаваўтварэння.

Па чацвёртаму пытанню трэба паказаць прычыны і працэс аб'яднання ўсходнеславянскіх земляў у адзіную ўсходнеславянскую дзяржаву.

Па пятаму пытанню высветліце працэс фарміравання на землях Русі новых феадальных адносін і пашырэння колаў феадальнай вярхушкі.

5. Станаўленне і развіццё Полацкага княства ў IX–XI стст.

План:

1. «Свяшчэнная Рымская імперыя» ў IX - XI ст.
2. Заснаванне Полацка, ўтварэнне Полацкага княства.
3. Палітычная гісторыя княства і яго адносіны з Кіевам.
4. Арганізацыя кіравання ў княстве. Знешнепалітычныя сувязі.
5. Сацыяльна-эканамічнае развіццё.

Літаратура:

Арлоў У. Таямніцы Полацкай гісторыі. Мінск, 1994.
Всемирная история в 24 томах. ТТ. 7., 8. Минск, 1999, 2000.
Галубовіч В. Эканамічны стан, побыт і гандаль старажытнай Беларусі. Мінск, 1997.
Гісторыя Беларусі ў 6 тт. Т. 1. Старажытная Беларусь. Мінск, 2000.
Гісторыя Беларусі ў 2 ч. Ч. 1. Мінск, 1998, 2000.
Загарульскі Э. Заходняя Русь: IX - XIII ст. Мінск, 1998.
Ігнатоўскі У. Кароткі нарыс гісторыі Беларусі. Мінск, 1992.
Ермаловіч М. Старажытная Беларусь. Полацкі і Навагародскі перыяды. Мінск, 1991, 2001.
Мысліцелі і асветнікі Беларусі: энцыклапедычны даведнік. Мінск, 1995.
Нарысы гісторыі Беларусі ў 2 ч. Ч. 1. Мінск, 1994.
Тарасаў К. Памяць пра легенды. Мінск, 1994.

Рэкамендацыі па выкананні работы:

Па першаму пытанню вызначце рысы знешняй палітыкі «Свяшчэннай Рымскай імперыі» ў IX–XI стст. і яе агрэсію супраць славянаў.

Па другому пытанню пакажыце ўдзел Полацкага княства ў заснаванні і развіцці Кіеўскай Русі, вызначце ролю скандынаўскага элемента.

Па трэцяму пытанню пакажыце ступень уплыву Кіева на Полацк, княскі радавод, умешальніцтва Полацка ў дынастычную барацьбу ў Кіеве.

Па чацвёртаму пытанню - ролю веча, баяр ў кіраванні, асабліваe становішча князя, сістэму апалчэння і метады знешняй палітыкі.

Па пятаму пытанню - развіццё земляробства, сістэму землеўладання і землекарыстання, стан рамяства і гандлю, шлях «з варагаў ў грэкі».

6. Тураўскае княства і землі - суседзі ў X–XI стст.

План:

1. Падзел хрысціянскага свету на заходнюю і ўсходнюю часткі.
2. Гісторыя ўтварэння Тураўскага княства. Адносіны з Кіевам
3. Тэрыторыя Тураўскага княства і суседзі: Пінск, Бярэсцье.
4. Кіраванне Тураўскім княствам і яго асаблівасці.
5 Эканамічныя сувязі.

Літаратура:

Всемирная история в 24 томах. ТТ. 7, 8. Минск, 1999, 2000.
Галубовіч В. Эканамічны стан, побыт і гандаль старажытнай Беларусі. Мінск, 1997.
Гісторыя Беларусі ў 6 тт. Т. 1. Старажытная Беларусь. Мінск, 2000.
Гісторыя Беларусі ў 2 ч. Ч. 1. Мінск, 1998, 2000.
Загарульскі Э. Заходняя Русь.: IX - XIII ст. Мінск, 1998.
Ігнатоўскі У. Кароткі нарыс гісторыі Беларусі. Мінск, 1992.
Нарысы гісторыі Беларусі ў 2 ч. Ч. 1. Мінск, 1994.
Седов В. Восточные славяне в 6 - 13 вв. Москва, 1982.
Сыны і пасынкі Беларусі. Мінск, 1996.
Филист Г. История «преступлений» Святополка Окаянного. Минск, 1990.

Рэкамендацыі па выкананню работы:

Па першаму пытанню пакажыце знешнюю палітыку каталіцкіх дзяржаў і Візантыі ў дачыненні да суседніх усходнеславянскіх земляў.

Па другому пытанню вызначце становішча Турава як аднаго з цэнтраў дрыгавічоў і этапы пашырэння княства.

Па трэцяму пытанню - асноўныя этапы палітычнай гісторыі княства, ўплыў на барацьбу за Кіеў, узаемасувязі паўднёвых гарадоў Русі.

Па чацвёртаму пытанню адзначце ролю Турава ў дынастычнай іерархіі Кіеўскай Русі, ролю веча і прычыны з 'яўлення пасадніка.

Па пятаму пытанню - месца княства як пасрэдніка ў гандлі паміж усходнімі і заходнімі землямі Еўропы, стан рамяства і земляробства.

7. Удзельны перыяд заходніх земляў Русі (XII - першая пал. XIII ст.)

План:

1. Заходнія і паўднёвыя суседзі ўсходніх славян у XII – першай палове XIII ст.
2. Прычыны феадальнай раздробленасці на беларускіх землях.
3. Удзельныя княствы на тэрыторыі Беларусі.
4. Барацьба з агрэсіяй крыжакоў.
5. Мангола-татары на беларускіх землях.

Літаратура:

Арлоў У. Таямніцы Полацкай гісторыі. Мінск, 1994.
Всемирная история в 24 томах. Т. 8. Минск, 1999, 2000.
Гісторыя Беларускай ССР у 5 т. Т. 1. Мінск, 1972.
Гісторыя Беларусі ў 2 ч. Ч. 1. Мінск, 1998, 2000.
Гісторыя Беларусі ў 6 тт. Т. 1. Старажытная Беларусь. Мінск, 2000.
Загарульскі Э. Заходняя Русь: IX-XIII стст. Мінск, 1998.
Ігнатоўскі У. Кароткі нарыс гісторыі Беларусі. Мінск, 1992.
Ермаловіч М. Старажытная Беларусь: Полацкі і Навагародскі перыяды. Мінск, 1991, 2001.
Нарысы гісторыі Беларусі ў 2 ч. Ч. 1. Мінск, 1994.
Эканамічная гісторыя Беларусі. Мінск, 1999.

Рэкамендацыі па выкананні работы:

Па першаму пытанню пакажыце месца і ролю славянскіх дзяржаў Еўропы ў агульнай сістэме міжнародных адносін.

Па другому пытанню вызначце палітычныя, эканамічныя і сацыяльныя прычыны раздробленасці, яе рысы і вынікі.

Па трэцяму пытанню неабходна паказаць ўзаемаадносіны буйнейшых беларускіх княстваў паміж сабой і з суседзямі, тэрытарыяльныя змены.

Па чацвёртаму пытанню - вытокі крыжацкага руху, разгортванне агрэсіі ў Прыбалтыцы і супраціўленне ёй з боку Полацка, Ноўгарада і балтаў.

Па пятаму пытанню вызначце падрыхтоўку і этапы мангола-татарскай агрэсіі на славянскія землі, яе асаблівасці на беларускіх землях.

8. Рэлігія і культура беларускіх земляў у IX – першай пал. XIII ст.

План:

1. Паходжанне хрысціянства і яго распаўсюджванне ў Еўропе.
2. Паганства. Прынятце хрысціянства і яго распаўсюджванне на Беларусі.
3. Дзейнасць Е. Полацкай, К. Тураўскага, К. Смаляціча, А. Смаленскага.
4. Пісьменства і летапісанне. Рукапісныя кнігі.
5. Архітэктура і мастацтва.

Літаратура:

Арлоў У. Еўфрасіння Полацкая. Мінск, 1992.
Архітэктура Беларусі. Мінск, 1993.
Всемирная история в 24 томах. ТТ. 7, 8. Минск, 1999, 2000.
Гісторыя Беларусі ў 6 тт. Т. 1. Старажытная Беларусь. Мінск, 2000.
Гісторыя Беларусі ў 2 ч. Ч. 1. Мінск, 1998, 2000.
Гісторыя беларускай літаратуры. Старажытны перыяд. Мінск, 1985.
Гісторыя беларускага мастацтва ў 6 тт. Т. 1. Мінск, 1987.
Загарульскі Э. Заходняя Русь: IX - XIII ст. Мінск, 1998.
История Белорусской ССР. Минск, 1977.
Нарысы гісторыі Беларусі ў 2 ч. Ч. 1. Мінск, 1994.
Мысліцелі і асветнікі Беларусі. Мінск, 1995.
Цітоў В. Этнаграфічная спадчына. Мінск, 1997.

Рэкамендацыі па выкананні работы:

Па першаму пытанню - працэс распаўсюджвання, каштоўнасці, ролю і ўплыў хрысціянскай царквы на развіццё асветы і культуры.

Па другому пытанню пазначце паганскую іерархію багоў ва ўсходніх славянаў, прычыны, метады і цяжкасці распаўсюджвання хрысціянтва.

Па трэцяму пытанню выдзеліце асноўныя этапы жыцця, вынікі дзейнасці галоўных беларускіх асветнікаў.

Па чацвёртаму пытанню трэба акрэсліць час з'яўлення, рух развіцця, помнікі пісьменства, сувязь летапісання з царквою і князямі.

Па пятаму пытанню раскрыйце асноўныя напрамкі, школы, стылі, дасягненні ў развіцці беларускага дойлідства і мастацтва.

9. Стварэнне Вялікага Княства Літоўскага (30-80-я гг. XIII ст.)

План:

1. Нашэсце мангола-татараў і агрэсія крыжакоў ва Усходняй Еўропе.
2. Паняцце «Літва», беларускія і балцкія землі напярэдадні аб'яднання.
3. Фактары аб'яднання. Асноўныя канцэпцыі ўтварэння ВКЛ.
4. Міндоўг і яго палітыка.
5. Барацьба за княжанне пасля смерці Міндоўга (1263–1282 гг.)

Літаратура:

Арлоў У. Таямніцы Полацкай гісторыі. Мінск, 1994.
Беларускія летапісы і хронікі. Мінск, 1997.
Всемирная история в 24 томах. ТТ. 7, 8. Минск, 1999, 2000.
Гісторыя Беларусі ў 2 ч. Ч. 1. Мінск, 1998, 2000.
Ігнатоўскі У. Кароткі нарыс гісторыі Беларусі. Мінск, 1992.
Ермаловіч М. Беларуская дзяржава ВКЛ. Мінск, 2000.
Ермаловіч М. Па слядах аднаго міфа. Мінск, 1991.
Ермаловіч М. Старажытная Беларусь: Полацкі і Навагародскі перыяды. Мінск, 1991, 2001.
Нарысы гісторыі Беларусі ў 2 ч. Ч. 1. Мінск, 1994.
Сыны і пасынкі Беларусі. Мінск, 1996.
Тарасаў К. Памяць пра легенды. Мінск, 1994.
Насевіч В. Пачаткі Вялікага княства Літоўскага. Мінск, 1993.
Чаропка В. Імя ў летапісе. Мінск, 1994.

Рэкамендацыі па выкананні работы:

Па першаму пытанню пакажыце падрыхтоўку, этапы і вынікі агрэсіі мангола-татараў і крыжакоў ва Усходнюю Еўропу.

Па другому пытанню - версіі па размяшчэнню тапоніма «Літва», яго этнічнай прыналежнасці, сацыяльна-палітычнае жыццё славян і балтаў.

Па трэцяму пытанню выдзеліце ролю Наваградка, беларускіх земляў і знешняй пагрозы ва ўтварэнні ВКЛ, пазначце адрозненні канцэпцый.

Па чацвёртаму пытанню неабходна пазначыць асноўныя напрамкі ўнутранай і знешняй палітыкі Міндоўга, палітычныя манеўры Войшалка.

Па пятаму пытанню падкрэсліце змены ў становішчы ВКЛ пасля смерці Міндоўга пры князях Войшалке, Шварне, Трайдзене.

10. Пашырэнне і ўмацаванне ВКЛ у канцы XIII – сярэдзіне XIV ст.

План:

1. Цэнтралізатарскія працэсы ў Польшчы і Маскоўскай дзяржаве ў XIV ст.
2. Шляхі ўключэння беларускіх земляў у склад ВКЛ.
3. Становішча ў Жэмайціі. Войны ВКЛ з крыжакамі.
4. Бітва ў Сіняй Вады. Уключэнне ўкраінскіх земляў у склад ВКЛ.
5. Барацьба ВКЛ за ролю аб'яднальніка ўсіх усходнеславянскіх земляў.

Літаратура:

Арлоў У. Таямніцы Полацкай гісторыі. Мінск, 1994
Всемирная история в 24 томах. ТТ. 8, 9. Минск, 1999, 2000.
Гісторыя Беларусі ў 2 ч. Ч. 1. Мінск, 1998, 2000.
Ігнатоўскі У. Кароткі нарыс гісторыі Беларусі. Мінск, 1992.
Ермаловіч М. Беларуская дзяржава ВКЛ. Мінск, 2000.
Ермаловіч М. Старажытная Беларусь. Віленскі перыяд. Мінск, 1994.
Нарысы гісторыі Беларусі ў 2 ч. Ч. 1. Мінск, 1994.
Сыны і пасынкі Беларусі. Мінск, 1996.
Тарасаў К. Памяць пра легенды. Мінск, 1994.
Чаропка В. Імя ў летапісе. Мінск, 1994.
Чаропка В. Уладары Вялікага княства. Мінск, 1996.
Энцыклапедыя гісторыі Беларусі. ТТ. 1, 2, 3, 4, 5, 6. Ч. 1. Мінск, 1992-2001.

Рэкамендацыі па выкананні работы:

Па першаму пытанню трэба пазначыць узмацненне цэнтралізатарскіх працэсаў у Польшчы і супраціўлене асобных феадалў гэтаму працэсу.

Па другому пытанню – пашырэнне ВКЛ пры Віцене і Гедзіміне, асаблівасці і метады ўключэння асноўных беларускіх земляў у склад ВКЛ.

Па трэцяму пытанню – прычыны складанасцей ВКЛ ў Жмудзі, падзеі барацьбы з агрэсіяй крыжакоў, ролю ў ёй Давыда Гарадзенскага.

Па чацвёртаму пытанню – дзейнасць Альгерда па завяршэнню аб'яднання ў ВКЛ беларускіх земляў, барацьбу Кейстута з крыжакамі.

Па пятаму пытанню пакажыце этапы барацьбы Альгерда з Маскоўскім княствам за ролю аб'яднальніка ўсіх усходнеславянскіх земляў, рысы ВКЛ.

11. Унутрыпалітычнае становішча ВКЛ у апошняй трэці XIV – першай пал. XVI ст.

План:

1. Польшча ў еўрапейскай палітыцы XV – першай палове XVI ст.
2. Дынастычная барацьба ў ВКЛ у 70-90-я гг. XIV ст.
3. Унутраная палітыка Вітаўта.
4. Грамадзянская вайна 1432-1436 гг. Дзейнасць Казіміра IV.
5. Паслабленне ўлады вялікага князя ў канцы XV – першай пал. XVI ст.

Літаратура:

Арлоў У. Таямніцы Полацкай гісторыі. Мінск, 1994.
Всемирная история в 24 томах. Т.9. Минск, 1999, 2000.
Гісторыя Беларусі ў 2 ч. Ч. 1. Мінск, 1998, 2000.
Ігнатоўскі У. Кароткі нарыс гісторыі Беларусі. Мінск, 1992.
Ермаловіч М. Беларуская дзяржава ВКЛ. Мінск, 2000.
Ермаловіч М. Старажытная Беларусь. Віленскі перыяд. Мінск, 1994.
Нарысы гісторыі Беларусі ў 2 ч. Ч. 1. Мінск, 1994.
Сыны і пасынкі Беларусі. Мінск, 1996.
Чаропка В. Імя ў летапісе. Мінск, 1994.
Чаропка В. Уладары Вялікага княства. Мінск, 1996.
Энцыклапедыя гісторыі Беларусі. ТТ. 1, 2, 3, 4, 5, 6. Ч. 1. Мінск, 1992-2001.

Рэкамендацыі па выкананні работы:

Па першаму пытанню неабходна паказаць унутрыпалітычнае становішча Польшчы, яе адносіны з Заходняй Еўропай і ўплыў на ВКЛ.

Па другому пытанню – прычыны, этапы міжусобнай барацьбы Ягайлы з А.Полацкім, Кейстутам, Вітаўтам, стан каталікоў і праваслаўных.

Па трэцяму пытанню трэба паказаць скасаванне аўтаноміі Полацка і Віцебска, адносіны Вітаўта з каталіцкімі і праваслаўнымі феадаламі.

Па чацвёртаму пытанню падкрэсліце прычыны, асноўныя этапы і вынікі грамадзянскай вайны, выдзеліце персанальныя ўніі ВКЛ з Польшчай.

Па пятаму пытанню – ўплыў знешнепалітычнага і ўнутрыпалітычнага становішча ВКЛ на ролю ў ім сойма, паноў-рады і вялікага князя.

12. Знешняя палітыка ВКЛ у апошняй трэці XIV – першай палове XVI ст.

План:

1. Заходняя і ўсходняя цывілізацыі сусвету ў XIV – першай палове XVI ст.
2. Узаемаадносіны ВКЛ з Прусіяй і Лівоніяй у апошняй трэці XIV ст.
3. Войны ВКЛ з крыжакамі ў першай пал. XV ст. Грунвальдская бітва.
4. Барацьба з Крымскім ханствам. М. Глінскі.
5. Саперніцтва ВКЛ з Масквой, уніі з Польшай у 1385 і 1413 гг.

Літаратура:

Всемирная история в 24 томах. ТТ. 9. Минск, 1999, 2000.
Доўнар-Запольскі М. Асновы дзяржаўнасці Беларусі. Мінск, 1991.
Ігнатоўскі У. Кароткі нарыс гісторыі Беларусі. Мінск, 1992.
Ермаловіч М. Беларуская дзяржава ВКЛ. Мінск, 2000.
Ермаловіч М. Старажытная Беларусь. Віленскі перыяд. Мінск, 1994.
Ластоўскі В. Кароткая гісторыя Беларусі. Мінск, 1992.
Пичета В. Белоруссия и Литва. XV–XVI вв. Москва, 1961.
Сагановіч Г. Айчыну сваю бароначы. Мінск, 1992.
Сыны і пасынкі Беларусі. Мінск, 1996.
Тарасаў К. Памяць пра легенды. Мінск, 1994.
Чаропка В. Уладары Вялікага княства. Мінск, 1996.
Энцыклапедыя гісторыі Беларусі. ТТ. 1, 2, 3, 4, 5, 6. Ч. 1. Мінск, 1992-2001.
Юхо Я. Кароткі нарыс гісторыі дзяржавы і права Беларусі. Мінск, 1992.
Юхо Я. Гісторыя дзяржавы і права Беларусі. Мінск, 2000.

Рэкамендацыі па выкананні работы:

Па першаму пытанню трэба паказаць узаемаўплыў цывілізацый праз палітычныя, эканамічныя і культурныя адносіны, ваенныя сутыкненні.

Па другому пытанню вызначце ўмяшальніцтва крыжакоў ва ўзаемаадносіны ВКЛ і Польшы, ва ўнутраныя супярэчнасці ВКЛ.

Па трэцяму пытанню пакажыце ход Вялікай вайны з крыжакамі 1409-1411 гг., падрыхтоўку, правядзенне і вынікі Грунвальдскай бітвы.

Па чацвёртаму пытанню прычыны і вынікі нападаў на ВКЛ крымскіх татар, барацьбу з імі і лёс М. Глінскага.

Па пятаму пытанню – стан ВКЛ пад час войнаў з Масквой пры Александры і Жыгімонце Старым, прадумовы, палажэнні і ролю уній.

13. Органы дзяржаўнай улады, кіравання і судовая сістэма ВКЛ

План:

1. Палітычны свет сярэднявечнага грамадства.
2. Фарміраванне саслоўна-прадстаўнічай манархіі ВКЛ.
3. Адміністрацыйны падзел і сістэма мясцовых органаў улады.
4. Развіццё заканадаўчай і судовай сістэмы.
5. Арганізацыя вайсковай справы ВКЛ.

Літаратура

Всемирная история в 24 томах. Т. 9. Минск, 1999, 2000.
Гісторыя Беларусі ў 2 ч. Ч. 1. Мінск, 1998, 2000.
Доўнар-Запольскі М. Асновы дзяржаўнасці Беларусі. Мінск, 1991.
Ігнатоўскі У. Кароткі нарыс гісторыі Беларусі. Мінск, 1992.
Ермаловіч М. Беларуская дзяржава ВКЛ. Мінск, 2000.
Ермаловіч М. Старажытная Беларусь. Віленскі перыяд. Мінск, 1994.
Нарысы гісторыі Беларусі ў 2 ч. Ч. 1. Мінск, 1994.
Статут Вялікага княства Літоўскага 1529 г. Мінск, 1960.
Статут Вялікага княства Літоўскага 1588 г. Мінск, 1989.
Эканамічная гісторыя Беларусі. Мінск, 1999.
Энцыклапедыя гісторыі Беларусі. ТТ. 1, 2, 3, 4, 5, 6. Ч. 1. Мінск, 1992-2001.
Юхо Я. Гісторыя дзяржавы і права Беларусі. Мінск, 2000.
Юхо Я. Кароткі нарыс гісторыі дзяржавы і права Беларусі. Мінск, 1992.

Рэкамендацыі па выкананні работы:

Па першаму пытанню трэба пазначыць прычыны з"яўлення і этапы развіцця парламентарызму ў Англіі і Францыі, іх уплыў на суседзяў.

Па другому пытанню - прэрагатывы вялікага князя, фарміраванне, ролю сойма і соймікаў, склад і ўплыў на кіраванне паноў-рады.

Па трэцяму пытанню выдзеліце змены ў адміністрацыйным падзеле ВКЛ, акрэсліце адміністрацыйную рэформу Жыгімонта Аўгуста.

Па чацвёртаму пытанню вызначце гісторыю стварэння, зацвярджэння і палажэнні Судзебніка 1468, Літоўскіх статутаў 1529, 1566 і 1588 гг.

Па пятаму пытанню падкрэсліце сістэму фарміравання паспалітага рушэння і ролю наёмнага войска ў ВКЛ.

14. Сацыяльна-эканамічнае развіццё ВКЛ у XIV – першай палове XVI ст.

План:

1. Развіццё сярэднявечнай гаспадаркі ў Еўропе ў XIV– першай палове XVI ст.
2. Сацыяльны склад насельніцтва ВКЛ. Становішча асобных саслоўяў.
3. Формы феадальнага землеўладання. Этапы запрыгоньвання сялян.
4. Станаўленне фальваркава-паншчыннай сістэмы. Аграрная рэформа 1557 г.
5. Развіццё гарадоў, рамяства і гандлю. Магдэбургскае права.

Літаратура:

Всемирная история в 24 томах. Т. 9. Минск, 1999, 2000.
Гісторыя Беларускай ССР у 5 т. Т. 1. Мінск, 1972.
Гісторыя Беларусі ў 2 ч. Ч. 1. Мінск, 1998, 2000.
Доўнар-Запольскі М. Гісторыя Беларусі. Мінск, 1994.
Ігнатоўскі У. Кароткі нарыс гісторыі Беларусі. Мінск, 1992.
Нарысы гісторыі Беларусі ў 2 ч. Ч. 1. Мінск, 1994.
Пичета В. Белоруссия и Литва. XV – XVI вв. Москва, 1961.
Спиридонов М. Закрепощение крестьянства Беларуси. Минск, 1993.
Статут Вялікага княства Літоўскага 1529 г. Мінск, 1960.
Статут Вялікага княства Літоўскага 1588 г. Мінск, 1989.
Эканамічная гісторыя Беларусі. Мінск, 1999.
Энцыклапедыя гісторыі Беларусі. ТТ. 1, 2, 3, 4, 5, 6. Ч. 1. Мінск, 1992-2001.
Юхо Я. Гісторыя дзяржавы і права Беларусі. Мінск, 2000.

Рэкамендацыі па выкананні работы:

Па першаму пытанню – стан земляробства, землеўладання, рамяства і гандлю ў буйнейшых краінах Еўропы, эканамічныя сувязі з ВКЛ.

Па другому пытанню пакажыце асноўныя рысы і палажэнне класаў-саслоўяў – шляхты, мяшчан, сялян і іх узаемаадносіны.

Па трэцяму пытанню – як складвалася сістэма землеўладання, як праходзіла запрыгоньванне сялян, як пашыраліся павіннасці.

Па чацвёртаму пытанню зрабіце вызначэнне фальварка, прычыны станаўлення фальваркава-паншчыннай сістэмы, пункты рэформы 1557 г.

Па пятаму пытанню – рысы Магдэбургскага права, час з'яўлення, гарады, якія яго атрымалі, уплыў на развіццё рамяства і гандлю.

15. Фарміраванне беларускай народнасці

План.

1. Фарміраванне народаў у Еўропе і стварэнне нацыянальных дзяржаў.
2. Галоўныя фактары кансалідацыі беларускага этнаса.
3. Этнічная тэрыторыя. Асаблівасці мовы, фальклору і побыту.
4. Роля нацыянальных меншасцей у этнагінезе.
5. Паходжанне назвы «Белая Русь». Самасвядомасць беларусаў.

Літаратура:

Беларусь на мяжы тысячагоддзяў. Мінск, 2000.
Всемирная история в 24 томах. ТТ. 6, 7, 8, 9, 10. Минск, 1999, 2000.
Гісторыя Беларускай ССР у 5 т. Т. 1. Мінск, 1972.
Гісторыя Беларусі ў 2 ч. Ч. 1. Мінск, 1998, 2000.
Гринблат М. Белорусы. Минск, 1968.
Лыч Л., Навіцкі У. Гісторыя культуры Беларусі. Мінск, 1997.
Мысліцелі і асветнікі Беларусі. Мінск, 1995.
Пилипенко М. Возникновение Белоруссии. Минск, 1991.
Скарына і яго эпоха. Мінск, 1990.
Сокол С. Политическая и правовая мысль Белоруссии. Минск, 1984.
Нарысы гісторыі Беларусі ў 2 ч. Ч. 1. Мінск, 1994.
Цітоў В. Этнаграфічная спадчына. Мінск, 1997.
Энцыклапедыя гісторыі Беларусі. ТТ. 1, 2, 3, 4, 5, 6. Ч. 1. Мінск, 1992-2001.
Этнаграфія Беларусі. Мінск, 1989.

Рэкамендацыі па выкананні работы:

Па першаму пытанню пазначце як фарміраваліся асноўныя еўрапейскія народы ў XIII–XVI стст. і ствараласяя іх нацыянальная дзяржаўнасць.

Па другому пытанню выдзеліце палітычныя, сацыяльныя, тэрытарыяльныя фактары фарміравання беларускай народнасці, яе вытокі.

Па трэцяму пытанню выдзеліце межы этнічнай тэрыторыі беларусаў, якія беларусы мелі асаблівасці і рысы мясцовага фальклору, побыту.

Па чацвёртаму пытанню пазначце якія нацыянальныя меншасці, калі і як ўплывалі на ўмовы фарміравання беларускай народнасці.

Па пятаму пытанню – калі і дзе летапісна была пазначана назва «Белая Русь», як яна пашыралася, якія існуюць версіі, як называлі сабе жыхары.

16. Рэлігійныя адносіны і царква на беларускіх землях у XIV–XVIII стст.

План:

1. Прычыны, пачатак і ход еўрапейскай рэфармацыі.
2. Змены ў становішчы праваслаўнай царквы на беларускіх землях.
3. Пашырэнне ўплыву каталіцкага касцёлу на беларускіх землях.
4. Рэфармацыйны рух і контррэфармацыя. Дзеячы рэфармацыі.
5. Берасцейская ўнія 1596 г. і развіццё ўніяцкай царквы.

Літаратура:

Беларусь на мяжы тысячагоддзяў. Мінск, 2000.
Блинова Т. Иезуиты в Белоруссии. Минск, 1990.
Всемирная история в 24 томах. ТТ. 9, 10. Минск, 1999, 2000.
Гісторыя Беларускай ССР у 5 т. Т. 1. Мінск, 1972.
Гісторыя Беларусі ў 2 ч. Ч. 1. Мінск, 1998, 2000.
Ігнатоўскі У. Кароткі нарыс гісторыі Беларусі. Мінск, 1992.
Ластоўскі В. Кароткая гісторыя Беларусі. Мінск, 1992.
Лыч Л., Навіцкі У. Гісторыя культуры Беларусі. Мінск, 1997.
Мысліцелі і асветнікі Беларусі: энцыклапедычны даведнік. Мінск, 1995.
Сокол С. Политическая и правовая мысль Белоруссии. Минск, 1984.
Нарысы гісторыі Беларусі ў 2 ч. Ч. 1. Мінск, 1994.
Энцыклапедыя гісторыі Беларусі. ТТ. 1, 2, 3, 4, 5, 6. Ч. 1. Мінск, 1992-2001.
Юхо Я. Кароткі нарыс гісторыі дзяржавы і права Беларусі. Мінск, 1992.

Рэкамендацыі па выкананні работы:

Па першаму пытанню пазначце дзе, калі і як распачаўся рэфармацыйны рух у каталіцтве, хто яго падтрымаў, які зроблены ўплыў на славянаў.

Па другому пытанню высвятліце прычыны і этапы змен у становішчы праваслаў 'я у ВКЛ, уплыў іх на развіццё «рускага пытання».

Па трэцяму пытанню – палітычныя і сацыяльныя ўмовы пашырэння дзейнасці касцёлу, як ён быў звязаны з ВКЛ і асобнымі гаспадарамі.

Па чацвёртаму пытанню пакажыце як распаўсюджвалася рэфармацыя ў ВКЛ, хто дапамагаў ёй, хто і як праводзіў контррэфармацыю.

Па пятаму пытанню – прычыны падтрымкі ідэі ўніі каталікамі і часткой праваслаўных іерархаў, рысы ўніяцкай царквы і этапы яе развіцця.

17. Культура беларускіх земляў у XIV–XVI стст.

План:

1. Адраджэнне і гуманізм у Еўропе.
2. Умовы развіцця беларускай культуры. Станаўленне беларускай мовы
3. Дзейнасць М. Гусоўскага, Ф. Скарыны, С. Буднага, В. Цяпінскага.
4. Рысы архітэктуры і выяўленчага мастацтва.
5. Фальклор і традыцыйная культура беларусаў.

Літаратура:

Арлоў У. Таямніцы Полацкай гісторыі. Мінск, 1994.
Архітэктура Беларусі. Мінск. 1993.
Беларусь на мяжы тысячагоддзяў. Мінск, 2000.
Всемирная история в 24 томах. ТТ. 9, 10. Минск, 1999, 2000.
Гісторыя беларускага мастацтва ў 6 т. ТТ. 2, 3. Мінск, 1987, 1988.
Коршунов А. Афанасий Филиппович. Минск, 1965.
Каханоўскі Г. Прадвесне навукі. Мінск, 1990.
Лыч Л., Навіцкі У. Гісторыя культуры Беларусі. Мінск, 1997.
Мысліцелі і асветнікі Беларусі. Мінск, 1995.
Пилипенко М. Возникновение Белоруссии. Минск, 1991.
Скарына і яго эпоха. Мінск, 1990.
Цітоў В. Этнаграфічная спадчына. Мінск, 1997.

Рэкамендацыі па выкананні работы:

Па першаму пытанню трэба паказаць вытокі, час з'яўлення, асноўныя рысы еўрапейскага Адраджэння і ідэалогіі гуманізму, іх уплыў на культуру.

Па другому пытанню – Адраджэнне на беларускіх землях, фактары развіцця культуры, умовы існавання і роля беларускай мовы ў ВКЛ.

Па трэцяму пытанню вызначце пачатак беларускага кнігадрукавання, яго перанос ў ВКЛ, складанасці і поспехі ў дзейнасці кнігадрукароў.

Па чацвёртаму пытанню выдзеліце стылі, рысы мастацкіх і дойлідскіх школ, іх найбольш характэрныя прыклады, пазначце і ўплыў царквы.

Па пятаму пытанню асвятліце найбольш характэрныя рысы матэрыяльнай і духоўнай народнай культуры, яе уплыў на сучаснасць.

18. Утварэнне і дзяржаўны лад Рэчы Паспалітай

План:

1. Еўропа ў часы Нідэрландскай рэвалюцыі 1566–1609 гг.
2. Лівонская вайна. Абставіны ўтварэння Рэчы Паспалітай.
3. Значэнне Люблінскай уніі. III Статут ВКЛ.
4. Абмежаванне ўлады караля Рэчы Паспалітай. «Генрыхавы артыкулы».
5. Акаталічванне беларускай шляхты, «залатыя шляхецкія вольнасці».

Літаратура:

Всемирная история в 24 томах. ТТ. 11, 12. Минск, 1999, 2000.
Гісторыя Беларускай ССР у 5 т. Т. 1. Мінск, 1972.
Гісторыя Беларусі ў 2 ч. Ч. 1. Мінск, 1998, 2000.
Доўнар-Запольскі М. Гісторыя Беларусі. Мінск, 1994.
Ермаловіч М. Беларуская дзяржава ВКЛ. Мінск, 2000.
Ігнатоўскі У. Кароткі нарыс гісторыі Беларусі. Мінск, 1992.
Саверчанка І. Канцлер Вялікага княства. Мінск, 1992.
Статут Вялікага княства Літоўскага 1588 г. Мінск, 1989.
Тарасаў К. Памяць пра легенды. Мінск, 1994.
Ткачоў М. Замкі і людзі. Мінск, 1991.
Энцыклапедыя гісторыі Беларусі. ТТ. 1, 2, 3, 4, 5, 6. Ч. 1. Мінск, 1992-2001.
Юхо І. Крыніцы беларуска-літоўскага права. Мінск, 1991.
Юхо Я. Кароткі нарыс гісторыі дзяржавы і права Беларусі. Мінск, 1992.

Рэкамендацыі па выкананні работы:

Па першаму пытанню пазначце рэлігійныя войны, якія адбываліся ў Еўропе ў другой палове XVI ст. і ўплыў іх на лёс Усходняй Еўропы.

Па другому пытанню выдзеліце прычыны, рух, становішча ваюючых бакоў пад час вайны, яе ўплыў на палітыку Польшчы і Люблінскі сойм.

Па трэцяму пытанню – ўмовы Люблінскай уніі 1569 г., палажэнні уніі, супраць якіх выступала ВКЛ, распрацоўку і значэнне III Статута.

Па чацвёртаму пытанню высветліце прычыны абмежавання ўлады караля РП, палажэнні «генрыхавых артыкулаў», барацьбу магнатаў.

Па пятаму пытанню - прычыны акаталічвання шляхты, вынікі гэтага працэсу, уплыў на гісторыю княства, як пашырыліся правы шляхты.

19. Знешняя палітыка Рэчы Паспалітай у апошняй трэці XVI – другой трэці XVII ст.

План:

1. Еўропа ў часы Трыццацігадовай вайны (1618–1648 гг.)
2. Удзел Ілжэдзмітрыя I, Ілжэдзмітрыя II у рускай смуце пач. XVII ст.
3. Войны Расіі і Рэчы Паспалітай у 1609–1618 і 1632–1634 гг.
4. Антыфеадальная вайна 1648–1651 гг. на беларускіх землях.
5. Вайна Рэчы Паспалітай з Расіяй у 1654–1667 гг. Вынікі войнаў.

Літаратура:

Всемирная история в 24 томах. ТТ. 11, 12, 13. Минск, 1999, 2000.
Гісторыя Беларускай ССР у 5 т. Т. 1. Мінск, 1972.
Гісторыя Беларусі ў 2 ч. Ч. 1. Мінск, 1998, 2000.
Ігнатоўскі У. Кароткі нарыс гісторыі Беларусі. Мінск, 1992.
Ластоўскі В. Кароткая гісторыя Беларусі. Мінск, 1992.
Нарысы гісторыі Беларусі ў 2 ч. Ч. 1. Мінск, 1994.
Саверчанка I. Канцлер Вялікага княства. Мінск, 1992.
Тарасаў К. Памяць пра легенды. Мінск, 1994.
Ткачоў М. Замкі і людзі. Мінск, 1991.
Чарняўскі М. Правадыр крылатых вершнікаў. Мінск, 1998.
Энцыклапедыя гісторыі Беларусі. ТТ. 1, 2, 3, 4, 5, 6. Ч. 1. Мінск, 1992-2001.
Юхо Я. Кароткі нарыс гісторыі дзяржавы і права Беларусі. Мінск, 1992.

Рэкамендацыі па выкананні работы:

Па першаму пытанню – сутыкненне каталіцкай і антыкаталіцкай кааліцый у Еўропе пад час Трыццацігадовай вайны і яе вынікі.

Па другому пытанню асвятліце выкарыстанне польскімі і беларускімі магнатамі смуты ў Рускім царстве, падтрымку імі самазванцаў.

Па трэцяму пытанню выдзеліце ваенныя сутыкненні РП з Расіяй і Швецыяй, выбары ў Расіі царом М. Раманава, барацьбу за Смаленск.

Па чацвёртаму пытанню – прычыны і ход вайны, ролю Б. Хмяльніцкага, дзейнасць казацкіх загонаў на беларускіх землях, вынікі вайны.

Па пятаму пытанню – падрыхтоўку і ход вайны, адносіны да яе розных сацыяльных бакоў, ўмяшальніцтва Швецыі, вынікі вайны і страты бакоў.

20. Феадальная анархія і Паўночная вайна 1700–1721 гг. на беларускіх землях Рэчы Паспалітай

План:

1. Асманская агрэсія ў Еўропе ў апошняй трэці XVII ст.
2. Рысы эканамічнага разбурэння беларускіх земляў.
3. Адносіны Рэчы Паспалітай з Расіяй. Асобы Аўгуста II і Пятра I.
4. Барацьба магнатаў за ўладу ў апошняй трэці XVII - пачатку XVIII ст.
5. Баявыя дзеянні на беларускіх землях і вынікі Паўночнай вайны.

Літаратура:

Всемирная история в 24 томах. ТТ. 12, 13. Минск, 1999, 2000.
Гісторыя Беларускай ССР у 5 тт. Т. 1. Мінск, 1972.
Гісторыя Беларусі ў 2 ч. Ч. 1. Мінск, 1998, 2000.
Грицкевич А. Социальная борьба горожан Белоруссии. XVI - XVIII вв. Минск, 1979.
Доўнар-Запольскі М. Гісторыя Беларусі. Мінск, 1994.
Ігнатоўскі У. Кароткі нарыс гісторыі Беларусі. Мінск, 1992.
Ластоўскі В. Кароткая гісторыя Беларусі. Мінск, 1992.
Нарысы гісторыі Беларусі ў 2 ч. Ч. 1. Мінск, 1994.
Тарасаў К. Памяць пра легенды. Мінск, 1994.
Эканамічная гісторыя Беларусі. Мінск, 1999.
Энцыклапедыя гісторыі Беларусі. ТТ. 1, 2, 3, 4, 5, 6 Ч. 1. Мінск, 1992-2001.
Юхо Я. Кароткі нарыс гісторыі дзяржавы і права Беларусі. Мінск, 1992.

Рэкамендацыі па выкананні работы:

Па першаму пытанню – ўплыў Турцыі і Швецыі на знешнепалітычнае становішча Еўропы, барацьбу з туркамі Рэчы Паспалітай.

Па другому пытанню вызначце рысы разбурэнняў ў сельскай гаспадарцы, рамястве, гандлі, змены ў становішчы сялян, мяшчан, шляхты.

Па трэцяму пытанню трэба паказаць як РП была ўцягнута ў Паўночную вайну, якія ставалі перад сабою ў час вайны мэты РП і Расія.

Па чацвёртаму пытанню выдзеліце прычыны і вынікі феадальнай анархіі на беларускіх землях, саюзы магнатаў пад час барацьбы.

Па пятаму пытанню - палітычную і ваенную дзейнасць кіраўнікоў ваюючых дзяржаў, ход ваенных дзеянняў і змены пад час вайны.

21. Занянад і падзелы Рэчы Паспалітай

План

1. Вялікая Французская буржуазная рэвалюцыя і Еўропа.
2. Становішча сялянства і гараджан у Рэчы Паспалітай ў XVIII ст.
3. Спробы эканамічных рэформ у апошняй трэці XVIII ст.
4. Палітычныя рэформы. Канстытуцыя 1791 г.
5. Падзелы Рэчы Паспалітай. Паўстанне Т. Касцюшкі.

Літаратура:

Всемирная история в 24 томах. ТТ. 12, 13. Минск, 1999, 2000.
Гісторыя Беларускай ССР у 5 тт. Т. 1. Мінск, 1972.
Гісторыя Беларусі ў 2 ч. Ч. 1. Мінск, 1998, 2000.
Грицкевич А. Социальная борьба горожан Белоруссии. Минск, 1979.
Доўнар-Запольскі М. Гісторыя Беларусі. Мінск, 1994.
Ігнатоўскі У. Кароткі нарыс гісторыі Беларусі. Мінск, 1992.
Нарысы гісторыі Беларусі ў 2 ч. Ч. 1. Мінск, 1994.
Тарасаў К. Памяць пра легенды. Мінск, 1994.
Эканамічная гісторыя Беларусі. Мінск, 1999.
Энцыклапедыя гісторыі Беларусі. ТТ. 1, 2, 3, 4, 5, 6. Ч. 1. Мінск, 1992-2001.
Юхо Я. За вольнасць нашу і вашу. Мінск, 1992.
Юхо Я. Кароткі нарыс гісторыі дзяржавы і права Беларусі. Мінск, 1992.

Рэкамендацыі па выкананні работы:

Па першаму пытанню вызначце ўсебаковы ўплыў на сусвет падзей Вялікай Французскай буржуазнай рэвалюцыі 1789–1794 гг.

Па другому пытанню – прычыны і ход паўстанняў у Магілёве, Полацку, сялянскіх выступленняў на Каменшчыне і Крычаўскім старастве.

Па трэцяму пытанню – аднаўленне гарадоў, з'яўленне вотчынных мануфактур, адраджэнне фальварка, рысы разлажэння феадалізма.

Па чацвёртаму пытанню – прычыны, палажэнні спроб рэформаў, умяшальніцтва Расіі, ролю Чатырохгадовага сойма, Канстытуцыі.

Па пятаму пытанню – як рыхтаваліся і праводзіліся ўсе тры падзелы РП, якім быў адказ Т.Касцюшкі, выдзеліце характар і мэты яго паўстання.

22. Развіццё культуры беларускіх земляў у XVII ст.

План:

1. Адыход ад адраджэння ў Еўропе, пачаткі культуры Новага часу.
2. Змены ва ўмовах развіцця беларускай культуры. Ідэі Барока.
3. Напрамкі развіцця асветы.
4. Грамадска-палітычная думка і літаратура.
5. Архітэктура і выяўленчае мастацтва.

Літаратура:

Архітэктура Беларусі. Мінск, 1993.
Всемирная история в 24 томах. ТТ. 12, 13. Минск, 1999, 2000.
Гісторыя Беларускай ССР у 5 тт. Т. 1. Мінск, 1972.
Гісторыя Беларусі ў 2 ч. Ч. 1. Мінск, 1998, 2000.
Ігнатоўскі У. Кароткі нарыс гісторыі Беларусі. Мінск, 1992.
Каханоўскі Г. Прадвесне навукі. Мінск, 1990.
Лыч Л., Навіцкі У. Гісторыя культуры Беларусі. Мінск, 1997.
Сокол С. Политическая и правовая мысль Белоруссии. Минск, 1984.
Шышыгіна - Патоцкая К. Скарбы Нясвіжа. Мінск, 1993.
Энцыклапедыя гісторыі Беларусі. ТТ. 1, 2, 3, 4, 5, 6. Ч. 1 Мінск, 1992-2001.
Юхо Я. Кароткі нарыс гісторыі дзяржавы і права Беларусі. Мінск, 1992.

Рэкамендацыі па выкананні работы:

Па першаму пытанню пазначце прычыны страт Адраджэннем сваіх пазіцый, часовае аднаўленне схаластыкі, рысы культуры Новага часу.

Па другому пытанню – ўплыў паланізацыі беларускай шляхты, лацінізацыі адукацыі, фальклярызацыі народный культуры, рысы Барока.

Па трэцяму пытанню пакажыце мэты і асаблівасці адукацыі езуітаў, асветніцкую дзейнасць брацкіх школ, адукацыю базыліянаў.

Па чацвёртаму пытанню вызначце дзейнасць М. Смятрыцкага, А. Філіповіча, С. Полацкага, К. Лышчынскага.

Па пятаму пытанню асвятліце стварэнне палацава-замкавых комплексаў, будаўніцтва каталіцкіх кляштараў, развіццё партрэта і графікі.

23. Развіццё культуры беларускіх земляў у XVIII ст.

План:

1. Эпоха Асветніцтва ў Еўропе XVIII ст.
2. Манаполія на духоўнае жыццё беларусаў з боку каталіцкіх ордэнаў.
3. Барока. Асветніцтва і класіцызм. Навуковыя адкрыцці.
4. Архітэктура і жывапіс.Тэатральнае і музычнае мастацтва.
5. Новыя ўмовы развіцця культуры ў другой трэці XVIII ст.

Літаратура:

Архітэктура Беларусі. Мінск, 1993.
Всемирная история в 24 томах. ТТ. 15, 16. Минск, 1999, 2000.
Гісторыя Беларускай ССР у 5 тт. Т. 1. Мінск, 1972.
Гісторыя Беларусі ў 2 ч. Ч. 1. Мінск, 1998, 2000.
Гісторыя беларускага мастацтва ў 6 т. ТТ. 1, 2. Мінск, 1987, 1988.
Ігнатоўскі У. Кароткі нарыс гісторыі Беларусі. Мінск, 1992.
Каханоўскі Г. Прадвесне навукі. Мінск, 1990.
Ластоўскі В. Кароткая гісторыя Беларусі. Мінск, 1992.
Лыч Л., Навіцкі У. Гісторыя культуры Беларусі. Мінск, 1997.
Нарысы гісторыі Беларусі ў 2 ч. Ч. 1. Мінск, 1994.
Сокол С. Политическая и правовая мысль Белоруссии. Минск, 1984.
Энцыклапедыя гісторыі Беларусі. ТТ. 1, 2, 3, 4, 5, 6. Ч. 1. Мінск, 1992-2001.

Рэкамендацыі па выкананні работы:

Па першаму пытанню пазначце прадумовы, рысы і вынікі эпохі Асветніцтва, духоўны ўплыў Вялікай Французскай буржуазнай рэвалюцыі.

Па другому пытанню асвятліце ўплыў каталіцтва на асвету, навуку, архітэктуру, мастацтва, змену яго пазіцый пад час палітычных рэформаў.

Па трэцяму пытанню выдзеліце асноўныя ўмовы развіцця, рысы і дасягненні мастацка-ідэалагічных плыняў, барацьбу паміж імі.

Па чацвёртаму пытанню – развіццё школьнага і прыгоннага тэатраў, музычнага мастацтва, мецэнацтва, дасягненні жывапісу і скульптуры.

Па пятаму пытанню – якія русіфікатарскія тэндэнцыі мелі месца ў галіне культуры на беларускіх землях пасля падзелаў РП.

24. Становішча беларускіх зямель у складзе Расійскай імперыі ў апошняй трэці XVIII – пачатку XIX ст.

План:

1. Вайна за незалежнасць англійскіх калоній і ўтварэнне ЗША.
2. Новы тэрытарыяльны падзел і заканадаўства беларускіх земляў.
3. Сацыяльна-эканамічныя мерапрыемствы Кацярыны II і Паўла I.
4. Адносіны царызму да нацыянальнай культуры, мовы, рэлігійных канфесій.
5. Палітыка Александра I. Праект аднаўлення Вялікага княства Літоўскага.

Літаратура:

Арлоў У. Таямніцы Полацкай гісторыі. Мінск, 1994.
Анішчанка Я. Беларусь у часы Кацярыны II. Мінск, 1998.
Всемирная история в 24 томах. ТТ. 15, 16, 17. Минск, 1999, 2000.
Гісторыя Беларускай ССР у 5 т. Т. 1. Мінск, 1972.
Гісторыя Беларусі ў 2 ч. Ч. 1. Мінск, 1998, 2000.
Доўнар-Запольскі М. Гісторыя Беларусі. Мінск, 1994.
Ільяшэвіч М. Расійская палітыка... Мінск, 1992.
Нарысы гісторыі Беларусі ў 2 ч. Ч. 1. Мінск, 1994.
Эканамічная гісторыя Беларусі. Мінск, 1999.
Энцыклапедыя гісторыі Беларусі. ТТ. 1, 2, 3, 4., 5, 6. Ч. 1. Мінск, 1992-2001.
Юхо Я. Кароткі нарыс гісторыі дзяржавы і права Беларусі. Мінск, 1992.

Рэкамендацыі па выкананні работы:

Па першаму пытанню вызначце становішча Еўропы ў перыяд вайны за незалежнасць англійскіх калоній 1775-83 гг. і працэсс ўтварэння ЗША.

Па другому пытанню – змены ў палітычным стновішчы беларускіх земляў, іх дзяленне, жыццё насельніцтва пасля далучэння да Расіі.

Па трэцяму пытанню адзначце раздачу сялян расійскім вяльможам, новыя падаткі, рэкрутчыну, мяжу яўрейскай аселасці, рост мануфактур.

Па чацвёртаму пытанню асвятліце адносіны царызма да польскай і беларускай мовы, культуры, да ўніяцкай і каталіцкай царквы.

Па пятаму пытанню пакажыце асаблівасці палітыкі Александра I, вымушаны характар і вынікі яго прапановы аднавіць ВКЛ.

25. Айчынная вайна 1812 года на беларускіх землях

План:

1. Вялікая Французская буржуазная рэвалюцыя і Еўропа.
2. Падрыхтоўка, характар і мэты вайны 1812 г.
3. Адступленне рускіх армій і баявыя дзеянні на беларускіх землях.
4. Палітыка Францыі на акупаваных землях. Партызанскі рух.
5. Разгром французскага войска. Страты беларусаў пад час вайны.

Літаратура:

Арлоў У.Таямніцы Полацкай гісторыі. Мінск, 1994.
Всемирная история в 24 томах. ТТ. 16. Минск, 1999, 2000.
Гісторыя Беларускай ССР у 5 т. Т. 1. Мінск, 1972.
Гісторыя Беларусі ў 2 ч. Ч. 1. Мінск, 1998, 2000.
Ігнатоўскі У. Кароткі нарыс гісторыі Беларусі. Мінск, 1992.
Ільяновіч М. Расійская палітыка... Мінск, 1992.
Корнейчик Е. Белорусский народ в Отечественнной войне 1812 г. Минск, 1962.
Нарысы гісторыі Беларусі ў 2 ч. Ч. 1. Мінск, 1994.
Тарле Е. Нашествие Наполеона на Россию. 1812 год. Москва, 1991.
Энцыклапедыя гісторыі Беларусі. ТТ. 1, 2, 3, 4, 5, 6. Ч. 1. Мінск, 1992 - 2001.
Юхо Я. Кароткі нарыс гісторыі дзяржавы і права Беларусі. Мінск, 1992.

Рэкамендацыі па выкананні работы:

Па першаму пытанню асвятліце рысы Вялікай Французскай буржуазнай рэвалюцыі і ўдзел Рассіі ў антынапалеонаўскіх войнах.

Па другому пытанню адзначце суадносіны французскіх і рускіх войскаў напярэдадні вайны, планы бакоў на ваенную кампанію.

Па трэцяму пытанню зрабіце аналіз асноўных баявых сутыкненняў, у тым ліку пад Салтанаўкай, Полацкам, Смаленскам, Барадзіно.

Па чацвёртаму пытанню выдзеліце адносіны шляхты беларускіх земляў да акупацыі, палітыкі Францыі і супраціўленне з боку сялянства.

Па пятаму пытанню пакажыце баявыя дзеянні вайны восенню 1812 г., якія прывялі да разгрому Напалеона на Бярэзіне і страты, нанесеныя ім.

26. Грамадска-палітычны рух на беларускіх землях ў першай пал. XIX ст.

План:

1. Рэвалюцыйныя падзеі ў Еўропе 1830–1831 і 1848–1849 гг.
2. Тайныя таварыствы Віленскага універсітэта.
3. «Таварыства ваенных сяброў». Дзекабрысты.
4. Паўстанне 1830–1831 гг. і наступныя мерапрыемствы царызму.
5. Дзейнасць «Дэмакратычнага таварыства» і «Саюза свабодных братоў».

Літаратура:

Всемирная история в 24 томах. Т. 16. Минск, 1999, 2000.
Гісторыя Беларускай ССР у 5 т. Т. 1. Мінск, 1972.
Гісторыя Беларусі ў 2 ч. Ч. 1. Мінск, 1998, 2000.
Доўнар-Запольскі М. Гісторыя Беларусі. Мінск, 1994.
Ігнатоўскі У. Кароткі нарыс гісторыі Беларусі. Мінск, 1992.
Ільяновіч М. Расійская палітыка.. Мінск, 1992.
Мохнач Н. Общественно-политическая и этическая мысль Белоруссии. Мінск, 1985.
Нарысы гісторыі Беларусі ў 2 ч. Ч. 1. Мінск, 1994.
Смирнов А. Франц Савич. Москва, 1961.
Швед В. Беларускія старонкі гісторыі дзекабрыстаў. Мінск, 1998.
Энцыклапедыя гісторыі Беларусі. ТТ. 1, 2, 3, 4., 5, 6. Ч. 1. Мінск,1992-2001.

Рэкамендацыі па выкананні работы:

Па першаму пытанню пазначце прадумовы і вынікі рэвалюцыі ў Еўропе, агульныя нацыянальна-вызваленчыя тэндэнцыі сусвету.

Па другому пытанню асвятліце склад, мэты і дзейнасць таварыстваў філаматаў, прамяністых, шубраўцаў і філарэтаў, асобу Т. Зана.

Па трэцяму пытанню – працэс стварэння і дзейнасці таварыства, яго кіраўніцтва, погляды, дзейнасць і выступленні дзекабрыстаў.

Па чацвёртаму пытанню – падрыхтоўку, кіруючыя колы, ваенныя дзе- паўстання, змены ў сацыяльнай і канфесійнай палітыцы царызму.

Па пятаму пытанню – погляды, праграму дзейнасці «Дэмакратычнага таварыства», лёс Ф.Савіча, ролю «Саюза свабодных братоў».

27. Сацыяльна-эканамічнае развіццё беларускіх земляў у першай пал. XIX ст.

План:

1. Пачатак сусветнай прамысловай рэвалюцыі.
2. Галоўныя напрамкі развіцця сельскай гаспадаркі беларускіх земляў.
3. Нарастанне сялянскага руху. Рэформы ў панскай і дзяржаўнай вёсках.
4. Стан рамяства і мануфактур. Першыя фабрыкі.
5. Паляпшэнне шляхоў зносін. Насельніцтва гарадоў і мястэчак.

Літаратура:

Всемирная история в 24 томах. Т. 16. Минск, 1999, 2000.
Гісторыя Беларускай ССР у 5 т. Т. 1. Мінск, 1972.
Гісторыя Беларусі ў 2 ч. Ч. 1. Мінск, 1998, 2000.
Гісторыя сялянства Беларусі. Т. 1. Мінск, 1997.
Доўнар-Запольскі М. Гісторыя Беларусі. Мінск, 1994.
Лютый А. Социально-экономическое развитие городов Белоруссии в конце XVIII – первой половине XIX в. Минск, 1987.
Лютый А, Туміловіч Г. Дваранства Беларусі ў перыяд разлажэння і крызісу феадалізму (к. XVIII – первая п. XIX ст.). Мінск, 1991.
Чепко В. Сельское хозяйство Белоруссии в первой пол. XIX века. Минск, 1966.
Чепко В. Классовая борьба в белорусской деревне в первой пол. XIX в. Минск, 1972.
Эканамічная гісторыя Беларусі. Мінск, 1999.
Энцыклапедыя гісторыі Беларусі. ТТ. 1, 2, 3, 4, 5, 6. Ч .1. Мінск, 1992-2001.

Рэкамендацыі па выкананні работы:

Па першаму пытанню адзначце перадумовы і накірункі пашырэння прамысловай рэвалюцыі ў перадавых краінах Еўропы і адставанне Расіі.

Па другому пытанню – спецыялізацыю сельскай гаспадаркі, рост ужывання наёмнай працы, новы капіталістычны тып панскага гаспадарання.

Па трэцяму пытанню – формы і дынаміку селянскага руху, рысы рэформы Кісялёва 1839–1857 гг. і інвентарнай рэформы 1844 г.

Па чацвёртаму пытанню – разлажэнне цэхавай сістэмы, пашырэнне мануфактур, першыя прыгонныя і капіталістычныя фабрыкі, іх суадносіны.

Па пятаму пытанню выдзеліце змены ў шляхах зносін, накірункі і цэнтры гандлю, склад, заняткі і нацыянальную прыналежнасць мяшчанства.

28. Культурнае жыццё беларускіх земляў у першай пал. XIX ст.

План:

1. Асноўныя напрамкі развіцця сусветнай культуры і навукі ў першай пал. XIX ст.
2. Эвалюцыя сістэмы адукацыі на беларускіх землях.
3. Напрамкі развіцця навуковых ведаў. Навукоўцы.
4. Беларускі фальклор і ананімныя творы. Літаратура.
5. Тэатр і музыка. Архітэктура і выяўленчае мастацтва.

Літаратура:

Архітэктура Беларусі. Мінск, 1993.
Асвета і педагагічная думка ў Беларусі. Мінск, 1985.
Всемирная история в 24 томах. ТТ. 16, 17. Минск, 1999, 2000.
Гісторыя беларускага мастацтва ў 6 тт. Т. 2. Мінск, 1987.
Гісторыя Беларусі ў 2 ч. Ч. 1. Мінск, 1998, 2000.
Дробаў. Беларускія мастакі XIX ст. Мінск, 1974.
Каханоўскі Г. Прадвесне навукі. Мінск, 1990.
Лыч Л., Навіцкі У. Гісторыя культуры Беларусі. Мінск, 1997.
Мысліцелі і асветнікі Беларусі. Мінск, 1995.
Мальдзіс А. Падарожжа ў XIX стагоддзе. Мінск, 1969.
Нарысы гісторыі Беларусі ў 2 ч. Ч. 1. Мінск, 1994.
Энцыклапедыя гісторыі Беларусі. ТТ. 1, 2, 3, 4, 5, 6. Ч. 1. Минск,1992-2001.

Рэкамендацыі па выкананні работы:

Па першаму пытанню адзначце ўплыў палітычных змен у еўрапейскім грамадстве на ўзнікненне новых напрамкаў развіцця культуры і навукі.

Па другому пытанню пакажыце рэформы школьнай асветы 1804 і 1828 гг., Віленскі ўніверсітэт, Полацкую акадэмію, Горы-Горацкі інстытут.

Па трэцяму пытанню – археалагічныя, этанаграфічныя, гістарычныя, філалагічныя даследаванні беларускіх земляў, мясцовых навукоўцаў.

Па чацвёртаму пытанню – «Тарас на Парнасе», «Энаіда навыварат», творчасць А. Міцкевіча, Я. Баршчэўскага, Я. Чачота, П. Багрыма.

Па пятаму пытанню – дзейнасць М. Агінскага, С. Манюшкі, В. Дуніна-Марцінкевіча, напрамкі і ўзоры жывапісу, стылі і помнікі архітэктуры.

29. Падрыхтоўка і правядзенне рэформы 1861 г. на беларускіх землях

План:

1. Еўропа ў часы Крымскай вайны 1853–1856 гг.
2. Прычыны адмены прыгону. Падрыхтоўка рэформы 1861 г.
3. Сутнасць рэформы і асаблівасці яе правядзення на беларускіх землях.
4. Змены ў рэформе пад час паўстання 1863–1864 гг.
5. Вынікі і значэнне рэформы.Уздым сялянскага руху.

Літаратура:

Всемирная история в 24 томах. ТТ. 16, 17. Минск, 1999, 2000.
Гісторыя БССР. У 5 т. ТТ. 1, 2. Мінск. 1972, 1973.
Гісторыя Беларусі ў 2 ч. Ч. 1. Мінск, 1998, 2000.
Зайончковский П. Отмена крепостного права в России. Москва, 1968.
История Беларуси. Минск, 1998.
Нарысы гісторыі Беларусі ў 2-х ч. Ч. 1. Мінск. 1993.
Панютич В. Социально-экономическое развитие белорусской деревни в 1861–1900 гг. Минск, 1990.
Улащик Н. Предпосылки крестьянской реформы 1861 г. в Литве и Западной Белоруссии. Минск, 1965.
Фридман М. Отмена крепостного права в Белоруссии. Минск, 1958.
Эканамічная гісторыя Беларусі. Мінск, 1999.
Энцыклапедыя гісторыі Беларусі. ТТ. 1, 2, 3, 4, 5, 6. Ч. 1. Мінск, 1992-2001.

Рэкамендацыі па выкананню работы:

Па першаму пытанню пазначце ўплыў падзей Крымскай вайны на паскарэнне Аляксандрам II працэсу падрыхтоўкі адмены прыгону.

Па другому пытанню выдзеліце палітычныя і сацыяльна-эканамічныя прычыны адмены прыгону, дзейнасць камітэтаў, прапановы памешчыкаў.

Па трэцяму пытанню выдзеліце ідэі Маніфеста, Агульных і мясцовых палажэнняў, памер выкупу і надзелу, выкупную здзелку.

Па чацвёртаму пытанню – прычыны і этапы змен у правядзенні рэформы, ўмовы для насельніцтва беларускай вёскі.

Па пятаму пытанню пакажыце стан вёскі пасля адмены прыгону, насаджэнне рускага землеўладання, захаванне феадальных перажыткаў.

30. Буржуазныя рэформы 60–70-х гг. і контррэформы 80–90-х гг. XIX ст. на беларускіх землях

План:

1. Станаўленне партыйна-палітычнай сістэмы ў Еўропе і ЗША.
2. Прычыны буржуазных рэформ. Ваенная рэформа.
3. Судовая і гарадская рэформы. Адсутнасць земскай рэформы.
4. Школьная і цэнзурная рэформы.
5. Контррэформы. Рэжым выключных законаў.

Літаратура:

Белоруссия в эпоху капитализма. ТТ. 1, 2. Минск, 1983, 1990.
Гісторыя БССР. У 5 т. ТТ. 1, 2. Мінск. 1972, 1973.
Гісторыя Беларусі ў 2 ч. Ч. 1. Мінск, 1998, 2000.
Всемирная история в 24 томах. ТТ. 17, 18. Минск, 1999, 2000.
История БССР. Минск, 1977.
История Беларуси. Минск, 1998.
Нарысы гісторыі Беларусі у 2-х ч. Ч. 1. Мінск. 1993.
Самбук С. Политика царизма в Белоруссии во 2 пол. XIX в. Минск, 1980.
Шыбека З. Гарады Беларусі. Мінск, 1997.
Эканамічная гісторыя Беларусі. Мінск, 1993, 1996, 1999.
Энцыклапедыя гісторыі Беларусі. ТТ. 1, 2, 3, 4, 5, 6. Ч. 1. Мінск, 1992-2001.

Рэкамендацыі па выкананні работы:

Па першаму пытанню пазначце рысы палітычных сістэм Англіі, Францыі, ЗША і іх уплыў на дзяржаву.

Па другому пытанню выдзеліце ўнутрырасійскія прычыны правядзення рэформ, палажэнні і вынікі ваеннай рэформы.

Па трэцяму пытанню – мерапрыемствы, актуальнасць, асаблівасці правядзення судовай і гарадской рэформы, прычыны адсутнасці земскай.

Па чацвёртаму пытанню падкрэсліце значэнне для грамадскага развіцця школьнай і цэнзурнай рэформ, іх асаблівасці на беларускіх землях.

Па пятаму пытанню пазначце прычыны і палажэнні контррэформаў, усталяванне і рысы сістэмы выключных законаў.

31. Парэформенае развіццё сельскай гаспадаркі і прамысловасці на беларускіх землях (1861–1900 гг.)

План:

1. Сусветны рынак і Расійская імперыя ў другой палове XIX ст.
2. Сельская гаспадарка беларускіх земляў пасля рэформы 1861 г.
3. Напрамакі развіцця беларускай прамысловасці.
4. Чыгуначнае будаўніцтва. Развіццё гандлю.
5. Фарміраванне буржуазіі і рабочага класу на беларускіх землях.

Літаратура:

Бейлькин Х. Сельскохозяйственный рынок Белоруссии 1861–1914 гг. Минск, 1987.
Болбас М. Промышленность Белоруссии. 1860–1900 гг. Минск, 1978.
Всемирная история в 24 томах. ТТ. 17, 18. Минск, 1999, 2000.
Гісторыя БССР. У 5-ці тт. ТТ. 1, 2. Мінск. 1972, 1973.
История рабочего класса Белорусской ССР в 4 тт. Т.1. Минск, 1984.
История БССР. Минск, 1977.
Липинский Л. Развитие капитализма в сельском хозяйстве Белоруссии (вторая половина XIX в.). Минск, 1971.
Панютич В. Социально-экономическое развитие белорусской деревни в 1861–1900 гг. Минск, 1990.
Шыбека З. Гарады Беларусі. Мінск, 1997.
Эканамічная гісторыя Беларусі. Мінск, 1993, 1996, 1999.

Рэкамендацыі па выкананні работы:

Па першаму пытанню адзначце рысы сусветнага рынку, яго уплыў на Расію, змены ў еўрапейскай гаспадарцы ў другой палове XIX ст.

Па другому пытанню пазначце шляхі развіцця панскай і сялянскай гаспадаркі, ўплыў на іх спецыялізацыю сусветнага аграрнага крызісу.

Па трэцяму пытанню – прычыны дробнасці беларускай прамысловасці, асаблівасці яе размяшчэння, спецыялізацыю і дасягненні.

Па чацвёртаму пытанню прычыны, крыніцы, напрамкі, працэс і вынікі фарміравання беларускай чыгуначнай сеткі, напрамкі развіцця гандлю.

Па пятаму пытанню – крыніцы фарміравання, колькасны і нацыяльны склад пралетарыяту і буржуазіі, слабасць беларускай буржуазіі.

32. Станаўленне беларускай нацыі (другая пал. XIX – пачатак XX ст.)

План:

1. Сацыяльна-палітычнае развіццё Еўропы ў другой палове XIX ст.
2. Асноўныя прыкметы і ўмовы станаўлення беларускай нацыі.
3. Ідэалогія «заходнерусізму» і яе рысы.
4. Дзейнасць беларускіх рэвалюцыйных арганізацый.
5. Фарміраванне асноўных элементаў беларускай нацыі.

Літаратура:

Всемирная история в 24 томах. ТТ. 17, 18. Минск, 1999, 2000.
Гісторыя БССР. У 5-ці тт. ТТ. 1, 2. Мінск. 1972, 1973.
Гісторыя Беларусі ў 2 ч. Ч. 1. Мінск, 1998, 2000.
Гринблат М. Белорусы. Минск, 1968.
Карнейчык Я. Беларуская нацыя: Гістарычны нарыс. Мінск, 1969.
История Беларуси. С древнейших времён до наших дней. Минск, 1998.
Нарысы гісторыі Беларусі ў 2-х ч. Ч. 1. Мінск. 1993.
Пичета В. Белорусский язык как фактор национал. культуры. Минск, 1991.
Шыбека З. Гарады Беларусі. Мінск, 1997.
Цьвікевіч А. «Западно-руссизм». Мінск, 1993.
Этнаграфія беларусаў. Мінск, 1985.
Эканамічная гісторыя Беларусі. Мінск, 1999.
Энцыклапедыя гісторыі Беларусі. ТТ. 1, 2, 3, 4, 5, 6. Ч. 1. Мінск, 1992-2001.

Рэкамендацыі па выкананні работы:

Па першаму пытанню пакажыце прадумовы, этапы і вынікі ўтварэння нацыянальных дзяржаў у Германіі (1866–1871 гг.) і Італіі (1848–1870 гг.)

Па другому пытанню падкрэсліце эканамічны элемент, станоўчыя і адмоўныя фактары развіцця беларускай нацыі, русіфікацыю, польскі уплыў.

Па трэцяму пытанню выдзеліце прычыны ўзнікнення ідэалогіі, яе дзеячаў, негатыўны ўплыў на стан беларускай культуры і навукі.

Па чацвёртаму пытанню – ўплыў дзейнасці беларускіх нацыянальных арганізацый 80-90-х гг. на пашырэнне самасвядомасці беларусаў.

Па пятаму пытанню пазначце працэс і цяжкасці развіцця беларускай літаратурнай мовы, культуры, ўсведамлення, дзейнасць інтэлігенцыі.

33. Паўстанне 1863 г. на беларускіх землях

План:

1. Нацыянальны рух на Балканах у другой палове XIX ст.
2. Падрыхтоўка паўстання 1863 г. Газета «Мужыцкая праўда».
3. Органы кіравання паўстаннем, праграмы і плыні паўстанцаў.
4. Роля рэвалюцыйных дэмакратаў і шляхецкіх рэвалюцыянераў.
5. Баявыя дзеянні. Прычыны паражэння і значэнне паўстання.

Літаратура:

Біч М. Каліноўскі і паўстанне 1863 г. у працах беларускіх савецкіх гісторыкаў // Весці АН БССР. Сер.грам.навук. 1989. № 3.
Біч М.. Нацыянаьнае і аграрнае пытанне ў час паўстання 1863–1864 гг. // Беларускі гістарычны часопіс. 1993. № 3.
Всемирная история в 24 томах. Т. 17. Минск, 1999, 2000.
Гісторыя Беларускай ССР у 5 тт. Т.2. Мінск, 1972.
Гісторыя Беларусі ў 2-х ч. Ч. 1. Мінск, 1998, 2000.
Кісялёў Г. Каліноўскі знаёмы і незнаёмы // Полымя. 1993. № 6.
Нарысы гісторыі Беларусі ў 2-х ч. Ч. 1. Мінск, 1993.
Смирнов В. Восстание 1863 г. в Литве и Белоруссии. Москва, I963.
Самбук С. Политика царизма в Белоруссии во второй пол. XIX века. Минск, 1980.
Шалькевіч В. Каліноўскі: Канстанцін, Кастусь ці Вікенцій // Беларуская мінуўшчына. 1994. № 4.

Рэкамендацыі па выкананні работы:

Па першаму пытанню – прадумовы, этапы і вынікі паўстання ў Балгарыі 1876 г., руска-турэцкай вайны 1877–1878 гг., Берлінскі кангрэс 1878 г.

Па другому пытанню асвятліце прычыны паўстання, повад да яго, антынацыянальную палітыку расійскага царызму.

Па трэцяму пытанню – стварэнне ЛПК, ЦНК, адрозненні ў поглядах «чырвоных» і «белых», розны падыход да патрэб сялянства.

Па чацвёртаму пытанню – погляды і ролю ў паўстанні К. Каліноўскага, В. Урублеўскага, імкненне да сувязяў з рускімі рэвалюцыянерамі.

Па пятаму пытанню - дзейнасць карнікаў на чале з М. Мура'ўёвым, «Лісты з-пад шыбеніцы» К. Каліноўскага, вынікі і характар паўстання.

34. Рэвалюцыйны рух на беларускіх землях ў другой палове XIX ст.

План:

1. Станаўленне сацыял-дэмакратычных партый у Еўропе.
2. Сялянскі і нацыянальны рух на беларускіх землях у 70–90-я гг.
3. Народніцкія гурткі 70–80-х гадоў.
4. Рабочы рух. Пачатак прапаганды марксізму.
5. Стварэнне сацыял-дэмакратычных партый. І з'езд РСДРП.

Літаратура:

Бич М. Рабочее движение в Белоруссии в 1861–1904 г. Минск, 1983.
Бич М. Развитие социал-демократического движения в Белоруссии 1883–1903 гг. Минск, 1973.
Гісторыя Беларускай ССР у 5 тт. Т. 2, 3. Мінск, 1972, 1973.
Гісторыя Беларусі ў 2-х ч. Ч. 1. Мінск, 1998, 2000.
Всемирная история в 24 томах. ТТ. 17, 18. Минск, 1999, 2000.
История Белорусской ССР. Минск, 1977.
Нарысы гісторыі Беларусі ў 2-х ч. Ч. 1. Мінск, 1993.
Самбук С. Революционные народники в Белоруссии. Мінск, 1985.
Самбук С. Политика царизма в Белоруссии во второй пол. XIX века. Минск, 1980.
Самбук С. Общественно-полит. мысль Белор. во второй пол. XIX в. Минск, 1990.
Крук У. Сялянскі рух на Беларусі 1864–1900 гг. Мінск, 1993.
Энцыклапедыя гісторыі Беларусі. ТТ. 1, 2, 3, 4, 5, 6. Ч. 1. Мінск, 1992-2001.

Рэкамендацыі па выкананні работы:

Па першаму пытанню – з'ўленне ў Еўропе марксізму, Маніфест Камуністычнай партыі, дзейнасць І Інтэрнацыянала.

Па другому пытанню – прычыны, формы і дынаміку селянскага руху, з'яўленне і дзейнасць нацыянальных арганізацый, іх кіраўніцтва.

Па трэцяму пытанню выдзеліце погляды народнікаў, этапы і метады дзейнасці, арганізацыі, асобу І. Грынявіцкага, ліберальных народнікаў.

Па чацвёртаму пытанню – погляды сацыял-дэмакратаў, працэс разгортвання іх руху і арганізацый, рысы руху рабочых.

Па пятаму пытанню – рост рабочага руху, барацьбу с эканамізмам, асаблівасці поглядаў БУНДу на рэвалюцыйны рух, ідэі з'езду.

35. Рэвалюцыйны рух на беларускіх землях ў пачатку XX ст.

План:

1. Міжнародныя арганізацыі рабочага класа сусвету ў пачатку XX ст.
2. Палітычныя партыі на беларускіх землях у пачатку XX ст.
3. Абвастрэнне палітычнага становішча. «Паліцэйскі сацыялізм».
4. Рэвалюцыя 1905–1907 гг. «Маніфест 17 кастрычніка».
5. Выбары ў I і II Думы, беларускія дэпутаты ў іх.

Літаратура:

Бич М. Рабочее движение в Белоруссии в 1861–1904 г. Минск, 1983.
Бич М. Развитие социал-демократического движения в Белоруссии 1883–1903 гг. Минск, 1973.
Гісторыя Беларускай ССР у 5 тт. Т. 2, 3. Мінск, 1972, 1973.
Всемирная история в 24 томах. ТТ. 18, 19. Минск, 1999, 2000.
История Белорусской ССР. Минск, 1977.
Нарысы гісторыі Беларусі ў 2-х ч. Ч. 1. Мінск, 1993.
Турук. Ф. Белорусское движение. Минск, 1994.
Шабуня К. Аграрный вопрос и крестьянское движение в революции 1905–1907 гг. Минск, 1960.
Цуба М. Беларускі нацыянальны рух на пачатку XX ст. // Беларускі гістарычны часопіс. 1996. № 1.
Энцыклапедыя гісторыі Беларусі. ТТ. 1, 2, 3, 4, 5, 6. Ч. 1. Мінск, 1992-2001.

Рэкамендацыі па выкананні работы:

Па першаму пытанню выдзеліце кіраўніцтва сацыял-дэмакратычным рухам з боку II Інтэрнацыянала і супярэчнасці гэтага працэса.

Па другому пытанню – асвятліце стварэнне і дзейнасць партый эсэраў, Сацыял-Дэмакратыі каралеўства Польскага і Літвы, ППС у Літве.

Па трэцяму пытанню пазначце падрыхтоўку і правядзенне II з'езда РСДРП, прычыны «паліцэйскага сацыялізму» і сіянізму.

Па чацвёртаму пытанню – повад і прычыны рэвалюцыі, яе характар і рухаючыя сілы, пункты маніфеста, стварэнне новых партый, Саветаў.

Па пятаму пытанню пакажыце блокі пад час выбараў у I і II Думы, пытанні, якія яны разглядалі, прычыны роспуску, вынікі рэвалюцыі.

36. Грамадскае і сацыяльна-эканамічнае жыццё беларускіх земляў у 1906–1914 гг.

План:

1. Абвастрэнне супярэчнасцей паміж вялікімі краінамі Еўропы.
2. Наступленне рэакцыі пасля падаўлення рэвалюцыі 1905–1907 гг.
3. Нацыянальны рух у 1907–1914 г., «Наша Ніва».
4. Сталыпінская аграрная рэформа 1906–1914 гг. Земская рэформа.
5. Асаблівасці развіцця беларускай прамысловасці.

Літаратура:

Гісторыя Беларускай ССР у 5 тт. Т. 2, 3. Мінск, 1972, 1973.
Всемирная история в 24 томах. ТТ. 18, 19. Минск, 1999, 2000.
Дубровский С. Столыпинская аграрная реформа. Москва, 1963.
Забаўскі М. Расійскі "парламент" у палітычным жыцці Беларусі (1906–1917 гг.). Мінск, 1993.
История Белорусской ССР. Минск, 1977.
Липинский Л. Столыпинская аграрная реформа в Белоруссии. Минск, 1978.
Нарысы гісторыі Беларусі ў 2-х ч. Ч. 1. Мінск, 1993.
Солодков Т. Борьба трудящихся Белоруссии против царизма. 1907–1917 гг. Минск, 1967.
Турук Ф. Белорусское движение. Минск, 1994.
Эканамічная гісторыя Беларусі. Мінск. 1993, 1996, 1999.
Энцыклапедыя гісторыі Беларусі. ТТ. 1, 2, 3, 4, 5, 6. Ч.1. Мінск, 1992-2001.

Рэкамендацыі па выкананні работы:

Па першаму пытанню пакажыце складванне ваенна-палітычных блокаў «Антанта» і «Траісты саюз», узмацненне міжнародных супярэчнасцей.

Па другому пытанню – палітычную сістэму Расіі пасля паражэння рэвалюцыі 1905-1907 гг., новы выбарчы закон, рабочы і сялянскі рух.

Па трэцяму пытанню выдзеліце дасягненні у дзейнасці «Нашай Нівы», яе дзеячаў, этапы і вынікі барацьбы з русіфікацыяй і польскім уплывам.

Па чацвёртаму пытанню – прычыны, задачы, мерапрыемствы, вынікі аграранай рэформы на беларускіх землях, мэты земскай рэформы.

Па пятаму пытанню – спецыялізацыю прамысловасці, дзейнасць акцыянерных таварыстваў, манаполій, уплыў замежнага капіталу.

37. Культура беларускіх земляў у другой пал. XIX – пачатку XX ст.

План:

1. Асноўныя напрамкі развіцця сусветнай культуры і навукі.
2. Эвалюцыя сістэмы адукацыі на беларускіх землях.
3. Развіццё беларускай літаратурнай мовы. Асноўныя плыні літаратуры.
4. Напрамкі і дасягненні беларускай навукі.
5. Тэатр і музыка, архітэктура і выяўленчае мастацтва.

Літаратура:

Архітэктура Беларусі. Мінск, 1993.
Асвета і педагагічная думка ў Беларусі. Мінск, 1985.
Гісторыя беларускага мастацтва ў 6 тт. Т. 3. Мінск, 1983.
Гісторыя Беларускай ССР у 5 тт. Т. 2, 3. Мінск, 1972, 1973.
История белорусской дооктябрьской литературы. Минск, 1977.
Каханоўскі Г. Прадвесне навукі. Мінск, 1990.
Лыч Л., Навіцкі Ў. Гісторыя культуры Беларусі. Мінск, 1997.
Лыч Л. Беларуская нацыя і мова. Мінск, 1991.
Мальдзіс А. Падарожжа ў XIX стагоддзе. Мінск, 1969.
Мысліцелі і асветнікі Беларусі. Мінск, 1995.
Нарысы гісторыі Беларусі ў 2 ч. Ч. 1. Мінск, 1994.
Цьвікевіч А. «Западно-руссизм». Мінск, 1993.
Этнаграфія Беларусі. Мінск, 1989.
Энцыклапедыя гісторыі Беларусі. ТТ. 1, 2, 3, 4, 5, 6 Ч. 1. Минск, 1992-2001.

Рэкамендацыі па выкананні работы:

Па першаму пытанню асвятліце рысы крызісу буржуазнай сістэмы каштоўнасцей праз развіццё грамадазнаўства і літаратуры.

Па другому пытанню выдзеліце адсутнасць вышэйшых навучальных устаноў, забарону адукацыі на беларускай мове, абмежаванні ў асвеце.

Па трэцяму пытанню адзначце складанасці ў развіцці беларускай мовы, дзейнасць Ф. Багушэвіча, М. Багдановіча, Я. Купалы, Я. Коласа, Цёткі.

Па чацвёртаму пытанню – развіццё гістарычнай і філалагічнай навукі, дзейнасць А. Кіркора, І. Насовіча, Е. Раманава, Я. Карскага, В. Ластоўскага.

Па пятаму пытанню пазначце плыні мастацтва, дойлідства, дасягненні ў іх развіцці, складанасці ў стане музыкі і тэатра, асобу І. Буйніцкага.

38. Беларусь у перыяд I Сусветнай вайны

План:

1. Міжнародныя супярэчнасці напярэдадні I Сусветнай вайны.
2. Пачатак I Сусветнай вайны.
3. Баявыя дзеянні на беларускіх землях. Бежанцы.
4. Сацыяльна-эканамічнае становішча.
5. Нацыянальны, рабочы, сялянскі і салдацкі рух у часы вайны.

Літаратура:

Всемирная история в 24 томах. ТТ. 18, 19. Минск, 1999, 2000.
Гісторыя Беларускай ССР у 5 тт. Т. 2, 3. Мінск, 1972, 1973.
Гісторыя Беларусі ў 2-х ч. Ч. 1. Мінск, 1998, 2000.
История Белорусской ССР. Минск, 1977.
Мікалаевіч А. Бежанцы Першай сусветнай вайны // Спадчына. 1994. № 3.
Нарысы гісторыі Беларусі ў 2-х ч. Ч. 1. Мінск, 1993.
Палітычныя партыі Беларусі. Мінск, 1994.
Смальянінаў М. Трагедыя пачатку XX ст. // Беларускі гістарычны часопіс. 1994. № 3.
Турук. Ф. Белорусское движение. Минск, 1994.
Эканамічная гісторыя Беларусі. Мінск. 1993, 1996, 1999.
Энцыклапедыя гісторыі Беларусі. ТТ. 1, 2, 3, 4, 5, 6. Ч. 1. Минск,1992-2001.

Рэкамендацыі па выкананні работы:

Па першаму пытанню – уплыў манапалістычнага капіталізму на абвастрэнне адносін паміж краінамі, рэвалюцыйны рух напярэдадні вайны.

Па другому пытанню выдзеліце падрыхтоўку да вайны, яе прычыны, повад і характар, баявыя дзеянні на Заходнім і Ўсходнім франтах.

Па трэцяму пытанню адзначце прычыны паражэнняў рускай арміі, яе адступленне, цяжкасці ў становішчы насельніцтва,

Па чацвёртаму пытанню пакажыце занепад сельскай гаспадаркі, перавод на патрэбы вайны прамысловасці, недахоп тавараў, рост цэнаў.

Па пятаму пытанню вызначце спад рабочага руху, пазіцыі партый у вайне, уздым рэвалюцыйнага руху ў войску, змены ў нацыянальным руху.

39. Палітычныя змены на Беларусі ў часы рэвалюцый (люты - снежань 1917 г.)

План:

1. Падзеі I Сусветнай вайны ў 1917 г. і Расія.
2. Лютаўская рэвалюцыя на Беларусі. Двоеўладдзе.
3. Змаганне за розныя шляхі грамадскага развіцця. Канец двоеўладдзя.
4. Карнілаўшчына. Кастрычніцкае паўстанне ў Петраградзе.
5. Кастрычніцкія падзеі на Беларусі. Стварэнне органаў кіравання.

Літаратура:

Борьба за Советскую власть в Белоруссии в 1918-1920 гг. ТТ. 1, 2. Минск, 1968, 1971.
Всемирная история в 24 томах. ТТ. 20, 21. Минск, 1999, 2000.
Гісторыя Беларусі ў 2 ч. Ч. 2. Мінск, 1998.
Гісторыя Беларускай ССР у 5 тт. Т. 2, 3. Мінск, 1972, 1974.
Игнатенко И. Февральская буржуазно-демократическая революция в Белоруссии. Минск, 1986.
Игнатенко И. Октябрьская революция и самоопределение Белоруссии. Минск, 1992.
История Белорусской ССР. Минск, 1977.
Нарысы гісторыі Беларусі ў 2 ч. Ч. 2. Мінск, 1995.
Эканамічная гісторыя Беларусі. Мінск, 1993, 1996, 1999.
Энцыклапедыя гісторыі Беларусі. ТТ. 1, 2, 3, 4, 5, 6. Ч. 1. Минск,1992-2001.

Рэкамендацыі па выкананні работы:

Па першаму пытанню пазначце асноўныя змены ў становішчы краін-удзельніц вайны, нарастанне ў іх рэвалюцыйных тэндэнцый.

Па другому пытанню – прычыны, повад, характар рэвалюцыі, адмову ад трона Мікалая II, партыйную барацьбу, прычыны двоеўладдзя.

Па трэцяму пытанню асвятліце палітыку і склад Саветаў, новую сістэму кіравання, прычыны крызісаў Часовага ўрада і заканчэння двоеўладдзя.

Па чацвёртаму пытанню – змены ў палітыцы бальшавікоў, іх курс на ўзброенае паўстанне, барацьбу з Карнілаўшчынай, перамогу паўстання.

Па пятаму пытанню выдзеліце дэкрэты савецкай улады, асаблівасці палітычных змен на Беларусі, стварэнне бальшавіцкіх органаў улады.

40. Барацьба за нацыянальную дзяржаўнасць на Беларусі ў сакавіку 1917–1920 гг.

План:

1. Заканчэнне I Сусветнай вайны і Версальская канферэнцыя 1919 г.
2. Беларускі нацыянальны рух у сакавіку – снежні 1917 г.
3. Брэсцкі мір. Абвяшчэнне незалежнай Беларускай Народнай Рэспублікі.
4. Дзейнасць Рады і Народнага сакратарыята БНР.
5. БНР ва ўмовах польскай акупацыі. А. Луцкевіч.

Літаратура:

Гісторыя Беларускай ССР у 5 тт. Т. 3. Мінск, 1974.
Гісторыя Беларусі ў 2 ч. Ч. 2. Мінск, 1998.
Варонка Я. Беларускі рух ад 1917 да 1920 г. Мінск, 1991.
Всемирная история в 24 томах. ТТ. 20, 21. Минск, 1999, 2000.
Круталевич В. На путях национального самоопределения БНР - БССР - РБ. Мінск, 1995.
Луцкевіч А. Польская акупацыя Беларусі. Мінск, 1992.
Нарысы гісторыі Беларусі ў 2 ч. Ч. 2. Мінск, 1995.
Палітычныя партыі Беларусі. Мінск, 1994.
Турук. Ф. Белорусское движение. Минск, 1994.
Юхо Я. Беларускія ўрады 1918 гг. // Беларускі гіст. часопіс. 1993. № 4.
Энцыклапедыя гісторыі Беларусі. ТТ. 1, 2, 3, 4, 5, 6. Ч. 1. Минск,1992-2001.

Рэкамендацыі па выкананні работы:

Па першаму пытанню – адраджэнне Польшчы, Фінляндыі, Літвы, умовы і уплыў Версальскага мірнага дагавору 1919 г. на лёс сусвету.

Па другому пытанню – правядзенне з'ездаў нацыянальных арганізацый у сакавіку і ліпені, Усебеларускага з'езда ў снежне 1917 года і іх вынікаў.

Па трэцяму пытанню пазначце ўмовы Брэсцкага міру, устаўныя граматы Выканкама і Рады, абвяшчэнне БНР, адносіны да яе Савецкай Расіі.

Па чацвёртаму пытанню асвятліце прычыны расколу БСГ, дзейнасць Рады БНР ва ўмовах нямецкай акупацыі і яе вынікі, партызанскі рух.

Па пятаму пытанню - асаблівасці дзейнасці беларускіх сіл ва ўмовах ўлады Польшчы, стан і раскол Рады БНР, асобу А. Луцкевіча.

41. Барацьба за абвяшчэнне і аднаўленнне беларускай савецкай дзяржаўнасці (1918–1921 гг.)

План:

1. Удзел краін Антанты ў ваеннай інтэрвенцыі супраць Савецкай Расіі.
2. Працэс і цяжкасці барацьбы за ўтварэнне БССР.
3. Абвяшчэнне БССР. I з'езд Саветаў. Дзейнасць Літбела.
4. Вайна з Польшчай у 1919–1920 і аднаўленне Савецкай улады.
5. Антысавецкія выступленні на Беларусі. Рыжскі дагавор 1921 г.

Літаратура:

Борьба за Советскую власть в Белоруссии в 1918-1920 гг. ТТ. 1, 2. Минск, 1968, 1971.
Всемирная история в 24 томах. ТТ. 20, 21. Минск, 1999, 2000.
Гісторыя Беларускай ССР у 5 тт. Т. 3. Мінск, 1974.
Гісторыя Беларусі ў 2 ч. Ч. 2. Мінск, 1998.
Грыцкевіч А. Слуцкае паўстанне 1920 г. // Спадчына. 1993. № 2.
Иностранная военная интервенция в Белоруссии 1917-1920 гг. Минск, 1990.
История Белорусской ССР. Минск, 1977.
Круталевич В. Рождение Бел. Советской Республики. ТТ. 1, 2. Минск, 1979.
Круталевіч В. Рыжскі мірны дагавор // Спадчына. 1990. № 1.
По воле народа. Из истории образования БССР. Минск, 1988.
Нарысы гісторыі Беларусі ў 2 ч. Ч. 2. Мінск, 1995.
Тимофеев Р.В. Культурно-просветительская работа профсоюзных железно-дорожных организаций в годы гражданской войны (1918-1920 гг.) // Материалы международной научно-практической конференции «Беларусь и Европа: взаимодействие культур». Витебск, ВГУ. 2000.

Рэкамендацыі па выкананні работы:

Па першаму пытанню пазначце прычыны, мэты і вынікі ўдзелу заходніх дзяржаў у ваеннай інтэрвенцыі супраць Расіі ў грамадзянскай вайне.

Па другому пытанню – дзейнасць Белнацкама, беларускіх секцый РКП(б), адносіны да БССР мясцовых органаў улады, I з'езд КПБ(б).

Па трэцяму пытанню – стварэнне Часовага ўраду, Маніфест, адыход ўсходніх земляў да Расіі, вынікі з'езда Саветаў, супярэчнасці Літбела.

Па чацвёртаму пытанню – этапы наступлення Польшы, знішчэнне Літбела, контрнаступленне Чырвонай арміі, Другое абвяшчэнне БССР.

Па пятаму пытанню асвятліце адступленне Чырвонай Арміі восенню 1920 г., паўстанні ў Слуцку і Булак-Балаховіча, умовы Рыжскага міру.

42. Сацыяльна-эканамічны ўздым на Беларусі ў 20-я гг. XX ст.

План:

1. Сацыяльна-эканамічнае развіцце сусвету ў міжваенны перыяд.
2. Пасляваеннае становішча БССР. Крызіс «ваеннага камунізму».
3. Працэс правядзення НЭПа ў рэспубліцы (1921-1929 гг.).
4. Аднаўленне сельскай гаспадаркі і прамысловасці. Хутары.
5. Вынікі і прычыны згортвання НЭПа.

Літаратура:

Беларусь на мяжы тысячагоддзяў. Мінск, 2000.
Гісторыя Беларускай ССР у 5 тт. Т. 3. Мінск, 1974.
Гісторыя Беларусі ў 2 ч. Ч. 2. Мінск, 1998, 2000.
История Белорусской ССР. Минск, 1977.
Восстановление народного хозяйства БССР. 1921-1925. Минск,1981.
Всемирная история в 24 томах. ТТ. 21, 22. Минск, 1999, 2000.
Нарысы гісторыі Беларусі ў 2 ч. Ч. 2. Мінск, 1995.
Страницы истории Компартии Белоруссии. Минск, 1990.
Тимофеев Р.В. Государственная политика цен в Беларуси периода НЭПа. // Веснік Віцебскага дзяржаўнага універсітэта. 1997. № 2.
Тимофеев Р.В. Государственная торговля Беларуси в период НЭПа. // Веснік Віцебскага дзяржаўнага універсітэта. 1998. № 1.
Эканамічная гісторыя Беларусі. Мінск, 1993, 1996, 1999.

Рэкамендацыі па выкананні работы:

Па першаму пытанню пакажыце супярэчлівы ўплыў I Сусветнай вайны на эканоміку сусвету і эканамічны ўздым 1924-1929 гг.

Па другому пытанню выдзеліце нанесеныя войнамі разбурэнні ў БССР, мэты, мерапрыемствы і вынікі палітыкі «ваеннага камінізму».

Па трэцяму пытанню пазначце прычыны пераходу да НЭПа, яго сутнасць, мерапрыемствы, крызісы, адносіны розных сацыяльных бакоў.

Па чацвёртаму пытанню – ролю прыватнай ініцыятывы, харчовы падатак, формы землекарыстання, гаспадарчы разлік, грашовую рэформу.

Па пятаму пытанню адзначце тэрміны і вынікі аднаўлення розных галін гаспадаркі, змены дзяржаўнай палітыкі ў адносінах да НЭПа.

43. Грамадскае і культурнае развіццё Беларусі ў 20-я гг. XX ст.

План:

1. Вызначальныя тэндэнцыі палітычнага развіцця свету ў 20-я гг. XX ст.
2. Удзел БССР ва ўтварэнні Саюза ССР. Узбуйненні БССР.
3. Перабудова грамадска-палітычнага жыцця. Канстытуцыя 1927 г.
4. Беларусізацыя - палітыка нацыянальна-культурнага будаўніцтва.
5. Сістэма адукацыі, літаратура, тэатр, архітэктура і жывапіс.

Літаратура:

Беларусь на мяжы тысячагоддзяў. Мінск, 2000.
Гісторыя Беларускай ССР у 5 тт. Т. 3. Мінск, 1974.
Гісторыя Беларусі ў 2 ч. Ч. 2. Мінск, 1998, 2000.
Всемирная история в 24 томах. ТТ. 21, 22. Минск, 1999, 2000.
История Белорусской ССР. Минск, 1977.
Іофе Э. Развіццё беларускай савецкай навукі і культуры ў 1921-1925 гг. // Народная асвета. 1982. № 8.
Лыч Л., Навіцкі У. Гісторыя культуры Беларусі. Мінск, 1997.
Нарысы гісторыі Беларусі ў 2 ч. Ч. 2. Мінск, 1995.
Страницы истории Компартии Белоруссии. Минск, 1990.
Энцыклапедыя гісторыі Беларусі. ТТ. 1, 2, 3, 4, 5, 6. Ч. 1. Мінск, 1992-2001.

Рэкамендацыі па выкананні работы:

Па першаму пытанню пазначце рысы і прычыны этапа адноснай палітычнай і сацыяльнай стабілізацыі сусвету ў 1924-1929 гг.

Па другому пытанню выдзеліце неабходнасць і этапы збліжэння БССР і РСФСР, умовы стварэння СССР, працэс узбуйненняў БССР 1924 і 1926 гг.

Па трэцяму пытанню – дыктатуру КПБ(б) - УКП(Б), роспуск дробнабуржуазных партый, амністыю 1923 г., рысы Канстытуцыі 1927 г..

Па чацвёртаму пытанню пазначце задачы, этапы, умовы, мерапрыемствы, вынікі беларусізацыі, кіраўніцтва і прычыны згортвання.

Па пятаму пытанню выдзеліце супярэчнасці і поспехі развіцця асветы, навукі, культуры, літаратурныя аб'яднанні, новыя ідэі мастацтва.

44. Індустрыялізацыя на Беларусі

План:

1. Сусветны эканамічны крызіс 1929-1933 г.
2. Прычыны і пачатак індустрыялізацыі.
3. Першыя пяцігодкі рэспублікі. Новабудоўлі.
4. Вытворчая актыўнасць рабочых, сацыялістычнае спаборніцтва.
5. Укараненне камандная стылю кіраўніцтва. Вынікі індустрыялізацыі.

Літаратура:

Беларусь на мяжы тысячагоддзяў. Мінск, 2000.
Гісторыя Беларускай ССР у 5 тт. Т. 3. Мінск, 1974.
Гісторыя Беларусі ў 2 ч. Ч. 2. Мінск, 1998, 2000.
Всемирная история в 24 томах. ТТ. 21, 22. Минск, 1999, 2000.
Вышынскі У. Індустрыялізацыя БССР // Актуальныя пытанні гісторыі БССР. Савецкі перыяд. Мінск, 1991.
История Белорусской ССР. Минск, 1977.
Индустриализация Белорусской ССР. 1925-1941 гг. Минск, 1965.
Нарысы гісторыі Беларусі ў 2 ч. Ч. 2. Мінск, 1995.
Осмоловский В. Индустриализация республики (1926-1935 гг.) // Страницы истории компартии Белоруссии. Минск, 1990.
Эканамічная гісторыя Беларусі. Мінск, 1993, 1996, 1999.

Рэкамендацыі па выкананні работы:

Па першаму пытанню асвятліце прычыны, этапы і вынікі крызісу, яго асаблівасці ў розных краінах і ўплыў на палітыку заходніх краін.

Па другому пытанню – палітычную падрыхтоўку індустрыялізацыі, яе галоўную мэту, складанасці фінансаванння, змены планаў.

Па трэцяму пытанню выдзеліце метады правядзення рэканструкцыі, складванне камандна-адміністрацыйнай сістэмы, межы асобных пяцігодак.

Па чацвёртаму пытанню пазначце адносіны розных сацыяльных слаёў грамадства да эканамічных пераўтварэнняў, стаханаўскі рух і яго вынікі.

Па пятаму пытанню адзначце складванне новых кадраў рабочага класу і тэхнічнай інтэлігенцыі, сацыяльныя і эканамічныя вынікі рэканструкцыі.

45. Калектывізацыя на Беларусі

План:

1. Пераадоленне сусветнага эканамічнага крызісу (1933-1938 гг.)
2. Гістарычная неабходнасць кааперавання сялянскіх гаспадарак.
3. Выбар шляхоў і метадаў пераўтварэння вёскі.
4. Надзвычайныя метады ў правядзенні калектывізацыі.
5. Эканамічныя, сацыяльныя і культурныя страты ў беларускай вёсцы.

Літаратура:

Беларусь на мяжы тысячагоддзяў. Мінск, 2000.
Гісторыя Беларускай ССР у 5 тт. Т. 3. Мінск, 1974.
Гісторыя Беларусі ў 2 ч. Ч. 2. Мінск, 1998, 2000.
Врублевский А, Протько Т. Из истории репрессий против белорусского крестьянства, 1929-1934 гг. Минск, 1992.
Всемирная история в 24 томах. ТТ. 21, 22. Минск, 1999, 2000.
История Белорусской ССР. Минск, 1977.
Кузнецов М. Коллективизация: трудные пути // Страницы истории компартии Белоруссии. Минск, 1990.
Нарысы гісторыі Беларусі ў 2 ч. Ч. 2. Мінск, 1995.
Эканамічная гісторыя Беларусі. Мінск, 1993, 1996, 1999.
Экономика Советской Белоруссии. Минск, 1967.

Рэкамендацыі па выкананні работы:

Па першаму пытанню пазначце метады выхада з эканамічнага крызісу буйнейшых капіталістычных дзяржаў, «новы курс» Ф. Рузвельта ў ЗША.

Па другому пытанню асвятліце партыйную палітыку ў накірунку сельскай гаспадаркі, падрыхтоўку, перадумовы і задачы калектывізацыі.

Па трэцяму пытанню адзначце пачатак суцэльнай калектывізацыі, змены працэнту калектывізацыі, ролю «дваццаціпяцітысячнікаў» і МТС.

Па чацвёртаму пытанню выдзеліце метады і вынікі рэпрэсій супраць беларускага сялянства: голад, раскулачванне, дзейнасць палітаддзелаў МТС.

Па пятаму пытанню пакажыце стварэнне буйнай таварнай гаспадаркі – калгасаў, апалітычнасць і малапісьменнасць калгаснага сялянства.

46. Грамадска-палітычнае жыццё Беларусі ва ўмовах таталітарнага рэжыму (канец 20-х – 30-я гг. XX ст.)

План:

1. Галоўныя тэндэнцыі палітычнага развіцця сусвету ў 30-я г. XX ст.
2. Дэфармацыі ў грамадска-палітычным жыцці Беларусі.
3. «Нацыянал-дэмакратызм» на Беларусі.
4. Канстытуцыя БССР 1937 года, згортванне элементаў дэмакратыі.
5. Масавыя рэпрэсіі сярод інтэлігенцыі і кіруючых кадраў.

Літаратура

Адамушка У. Палітычныя рэпрэсіі 20–50-х гадоў на Беларусі. Мінск, 1994.
Аляхновіч Ф. У капцюрох ГПУ. Мінск, 1994.
Беларусь на мяжы тысячагоддзяў. Мінск, 2000.
Всемирная история в 24 томах. ТТ. 21, 22. Минск, 1999, 2000.
Гісторыя Беларускай ССР у 5 тт. Т. 3. Мінск, 1974.
Гісторыя Беларусі ў 2 ч. Ч. 2. Мінск, 1998, 2000.
Касцюк М. Бальшавіцкая сістэма ўлады на Беларусі. Мінск, 2000.
Лыч Л, Навіцкі У. Гісторыя культуры Беларусі. Мінск, 1997.
Нарысы гісторыі Беларусі ў 2 ч. Ч. 2. Мінск, 1995.
Платонаў Р. АДПУ - НКУС супраць беларускіх пісьменнікаў // Беларускі гістарычны часопіс. 1994. № 3.
Правда истории: Память и боль. Минск, 1991.
Энцыклапедыя гісторыі Беларусі. ТТ. 1, 2, 3, 4, 5, 6. Ч. 1. Мінск, 1992-2001.

Рэкамендацыі па выкананні работы:

Па першаму пытанню пакажыце працэс нарастання пагрозы фашызму ў Еўропе і барацьбу з ім Народных франтоў Францыі, Іспаніі.

Па другому пытанню выдзеліце перадумовы складвання таталітарнага рэжыму, замацаванне манаполіі КП(б)Б на ўладу, чысткі ў яе радах.

Па трэцяму пытанню пазначце перадумовы палітыкі знішчэння нацыяна-льный інтэлігенцыі, яе этапы, курс на пошук «ворагаў народа».

Па чацвёртаму пытанню – палажэнні Канстытуцыі, фактычную адмову ад выканання яе палажэнняў, супярэчнасці выбараў у Саветы.

Па пятаму пытанню асвятліце прычыны і вынікі рэпрэсій, колькасныя і якасныя страты ад рэпрэсій ў беларускім грамадстве.

47. Развіццё асветы і культуры на Беларусі ва ўмовах таталітарнага рэжыму (канец 20-х – 30-я гг. XX ст.)

План:

1. Вызначальныя тэндэнцыі сусветнага развіцця культуры ў 30-я г. XX ст.
2. Першачарговыя задачы ў галіне асветы і іх практычнае вырашэнне.
3. Стан навукі. Дасягненні і пралікі.
4. Дэфармацыі культурнага развіцця. Літаратура і тэатр.
5. Архітэктура і мастацтва. Партыйная палітыка ў адносінах рэлігіі і царквы.

Літаратура:

Актуальныя пытанні гісторыі Беларусі. Мінск, 1991.
Беларусь на мяжы тысячагоддзяў. Мінск, 2000.
Всемирная история в 24 томах. ТТ. 21, 22. Минск, 1999, 2000.
Гісторыя Беларускай ССР у 5 тт. Т. 3. Мінск, 1974.
Гісторыя Беларусі ў 2 ч. Ч. 2. Мінск, 1998, 2000.
История Белорусской ССР. Минск, 1977.
Лыч Л., Навіцкі У. Гісторыя культуры Беларусі. Мінск, 1997.
Нарысы гісторыі Беларусі ў 2 ч. Ч. 2. Мінск, 1995.
На скрыжаванні думак. Мінск, 1990.
Правда истории: Память и боль. Минск, 1991.
Энцыклапедыя гісторыі Беларусі. ТТ. 1, 2, 3, 4, 5, 6 Ч. 1. Мінск, 1992-2001.

Рэкамендацыі па выкананні работы:

Па першаму пытанню пакажыце з'ўленне новых стыляў і плыняў у развіцці сусветнай літаратуры, жывапісу, музыкі, тэатру і кіно.

Па другому пытанню – барацьбу з непісьменнасцю, малапісьменнасцю, пашырэнне камуністычнай ідэалогіі, арганізацыйныя змены ў ВНУ.

Па трэцяму пытанню пакажыце заснаванне, асноўныя напрамкі дзейнасці і поспехі АН БССР, складанасці развіцця навукі.

Па чацвёртаму пытанню – функцыі «сацыялістычнага рэалізму» ў літаратуры, яе дзеячаў і асноўныя творы, абмежаванасці развіцця тэатру.

Па пятаму пытанню вызначце асноўныя тэмы творчасці ў мастацтве, узоры жывапісу і архітэктуры, негатыўнае стаўленне КПБ(б) да царквы.

48. Заходняя Беларусь у складзе Польшчы (1921–1939 гг.)

План:

1. Палітычныя і эканамічныя мерапрыемствы рэжыма Ю. Пілсудскага.
2. Каланіяльнае становішча Заходняй Беларусі.
3. Асноўныя палітычныя партыі і арганізацыі.
4. Нацыянальна-вызваленчы рух у Заходняй Беларусі ў 20-30-х гадах.
5. Палітыка паланізацыі. Культура Заходняй Беларусі.

Літаратура:

Вабішчэвіч А. Нацыянальная школа ў Заходняй Беларусі (1921-1939 гг.) // Беларускі гістарычны часопіс. 1994. № 2.
Гісторыя Беларусі ў 2 ч. Ч. 2. Мінск, 1998, 2000.
Гісторыя Беларускай ССР у 5 тт. Т. 3. Мінск, 1974.
История Белорусской ССР. Минск, 1977.
Ладысев В. В борьбе за демократические права и свободы. Минск, 1988.
Ладысев В. Коммунистическая партия Западной Белоруссии // Палітычныя партыі Беларусі. Мінск, 1994.
Ковкель И., Ярмусик Э. История Беларуси... Минск, 1998, 2000.
Нарысы гісторыі Беларусі ў 2 ч. Ч. 2. Мінск. 1995.
Полуян В. Революционно-демократичсское движение в Западной Белоруссии. 1927-1939 гг. Минск, 1978.
Эканамічная гісторыя Беларусі. Мінск. 1993, 1996, 1999.

Рэкамендацыі па выкананні работы:

Па першаму пытанню азначце асноўныя рысы рэжыма Ю. Пілсудскага, мерапрыемствы яго ўрада па стабілізацыі Польшчы.

Па другому пытанню пакажыце тэрытарыяльны падзел Заходняй Беларусі, склад насельніцтва, прычыны і рысы яе каланіяльнага становішча.

Па трэцяму пытанню – дзейнасць КПЗБ, плыняў Пасольскага клубу, Беларускай селянска-работніцкай грамады, БХД, БПС-Р.

Па чацвёртаму пытанню пазначце этапы і рысы вызваленчага руху, яго дзеячаў, друк, выступленні сялян і рабочых, рэпрэсіі з боку ўрада.

Па пятаму пытанню вызначце стан беларускай адукацыі, навукі, літаратуры, мастацтва, царквы, дзейнасць ТБШ ва ўмовах паланізацыі.

49. БССР напярэдадні і ў пачатку Вялікай Айчыннай вайны

План:

1. Нарастанне пагрозы фашызму ў Еўропе ў 1936-1939 гг.
2. Пачатак Другой Сусветнай вайны.
3. Сацыяльна-эканамічнае становішча БССР напярэдадні вайны.
4. Пачатак Вялікай Айчыннай вайны. Абарончыя баі на тэрыторыі БССР.
5. Прычыны паражэння Чырвонай арміі ў пачатку вайны.

Літаратура:

Беларусь у Вялікай Айчыннай вайне. 1941 - 1945. Мінск, 1990.
Всемирная история в 24 томах. ТТ. 22, 23, 24. Минск, 1999, 2000.
Гісторыя Беларусі ў 2 ч. Ч. 2. Мінск, 1998, 2000.
История Белорусской ССР. Минск, 1977.
Ковкель И., Ярмусик Э. История Беларуси... Минск, 1998, 2000.
Литвин А. Как это было: бои в Беларуси, 1941 г. // Неман. 1991. № 6.
Лихачев В. В 1941 под Полоцком // Политический собеседник. 1991. № 8.
Нарысы гісторыі Беларусі ў 2 ч. Ч. 2. Мінск. 1995.
Разанаў Г. Сталін - Гітлер: Дакументальны нарыс савецка-германскіх дыпламатычных адносін. 1939 - 1941. Мінск, 1991.
Эканамічная гісторыя Беларусі. Мінск. 1999.
Энцыклапедыя гісторыі Беларусі. ТТ. 1, 2, 3, 4, 5, 6. Ч.1. Мінск, 1992-2001.

Рэкамендацыі па выкананні работы:

Па першаму пытанню асвятліце вайну ў Іспаніі, Мюнхенскую змову 1938 г., пакт аб ненападзе ад 23 жніўня 1939 г, японскі мілітарызм.

Па другому пытанню - падрыхтоўку да вайны Германіі, напад яе на Польшчу, паход Чырвонай арміі 17 верасня, ўз'яднанне беларускага народа.

Па трэцяму пытанню выдзеліце мерапрыемствы на далучаных да БССР заходніх землях, эканамічны патэнцыял БССР к 1941 г., стан войскаў.

Па чацвёртаму пытанню звярніце ўвагу на памежныя баі, абарону Брэсцкай крэпасці, абарону Віцебска і Магілёва, эвакуацыю, мабілізацыю.

Па пятаму пытанню асвятліце ўплыў даваенных рэпрэсій, памылковую тактыку Чырвонай Арміі, недастатковую вывучку асабовага складу.

50. Народная барацьба супраць нямецка-фашысцкіх захопнікаў і вызваленне Беларусі

План:

1. Антыфашысцкі рух Еўропы ў часы II Сусветнай вайны.
2. Дзейнасць камуністычнага і камсамольскага падполля на Беларусі.
3. Арганізацыя партызанскай барацьбы супраць захопнікаў на Беларусі.
4. Акупацыйны рэжым. Лагеры смерці. Калабаранты.
5. Вызваленне Беларусі. Перамога над Германіяй.

Літаратура:

Беларусь у Вялікай Айчыннай вайне 1941-1945. Мінск, 1990.
Всемирная история в 24 томах. ТТ. 22, 23, 24. Минск, 1999, 2000.
Всенародное партизанское движение в Белоруссии в годы Великой Отечественной войны. ТТ. 1, 2. Минск, 1973, 1978.
Всенародная борьба в Белоруссии против немецко-фашистских захватчиков в годы Великой Отечественной войны. ТТ. 1, 2, 3. Минск, 1983, 1984, 1985.
Ковкель И., Ярмусик Э. История Беларуси.... Минск, 1998, 2000.
Літвін А. Акупацыя Беларусі (1941 - 1944). Мінск, 2000.
Лемешонок В. Героические страницы освобождения Белоруссии: операция "Багратион". Минск, 1988.
Тимохович Н. Битва за Белоруссию. 1941 - 1944. Минск, 1994.
Туронак Ю. Беларусь пад нямецкай акупацыяй. Мінск, 1993.
Эканамічная гісторыя Беларусі. Мінск. 1999.
Энцыклапедыя гісторыі Беларусі. ТТ. 1, 2, 3, 4, 5, 6. Ч. 1. Мінск, 1992-2001.

Рэкамендацыі па выкананні работы:

Па першаму пытанню выдзеліце асаблівасці антыфашысцкай барацьбы ў Францыі, Італіі, Югаславіі, стварэнне нацыянальна-вызваленчых войскаў.

Па другому пытанню пакажыце стварэнне, развіццё, барацьбу і страты падпольных камуністычных і камсамольскіх арганізацый, іх кіраўнікоў.

Па трэцяму пытанню – этапы развіцця партызанскага руху, першыя атрады, брыгады, партызанскія зоны, ЦШПР, БШПР, «рэйкавую вайну».

Па чацвёртаму пытанню азначце падзел Беларусі, рысы акупацыйнага рэжыму, сувязі фашыстаў з калабарантамі, знішчэнне насельніцтва.

Па пятаму пытанню выдзеліце пачатак вызвалення восенню 1943 г., вынікі аперацыі 1944 г., уклад беларускага народу ў разгром фашызму.

51. Міжнародная дзейнасць БССР у сяр. 40 – сяр. 80-х гг. XX ст.

План:

1. Змены ў міжнародным становішчы пасля II Сусветнай вайны.
2. Выхад БССР на міжнародную арэну.
3. Дзейнасць БССР у ААН і яе падраздзяленнях.
4. Развіццё палітычных і культурных сувязяў з замежнымі краінамі.
5. Эканамічнае супрацоўніцтва. Савет Эканамічнай Узаемадапамогі.

Літаратура:

Беларусь на мяжы тысячагоддзяў. Мінск, 2000.
Белорусская ССР в международных отношениях. 1944-1959. Минск, 1960.
Белорусская ССР в международных отношениях. 1960-1980. Минск, 1983.
Гісторыя Беларусі ў 2 ч. Ч. 2. Мінск, 2000.
Нарысы гісторыі Беларусі ў 2 ч. Ч. 2. Мінск, 1995.
Пономарёв М. Новая и новейшая история стран Европы и Америки. В 3 ч. Ч. 3. Москва, 2000.
Сачанка Б. Беларуская эміграцыя. Мінск, 1991.
Снопковский В. Путь Беларуси в ООН. 1944-1945 гг. Минск, 1998.
Тимофеев Р.В. Транспортное взаимодействие Германской Демократической Республики и Беларуси. // Сборник материалов международной научной конференции «Германский и славянский миры: взаимовлияние, конфликты, диалог культур». Витебск, ВГУ. 2001.
Чигринов П. Очерки истории Беларуси. Минск, 2000.
Эканамічная гісторыя Беларусі. Мінск, 1999

Рэкамендацыі па выкананні работы:

Па першаму пытанню асвятліце станаўленне сусветнай сістэмы сацыялізму, агульныя рысы развіцця сацыялістычных краін у 1945-1985 гг.

Па другому пытанню – магчымасць БССР займацца міжнароднай дзейнасцю ў 1944 г, перадумовы ўдзелу ў стварэнні ААН у 1945 г.

Па трэцяму пытанню пазначце міжнародныя ініцыятывы БССР, удзел у пакаранні фашысцкіх злачынцаў, у распрацоўцы дагавароў 1963 и 1968 гг.

Па чацвёртаму пытанню адзначце пашырэнне палітычных сувязяў БССР з краінамі Афрыкі і Азіі, адносіны ў межах Варшаўскага дагавору.

Па пятаму пытанню выдзеліце добрае геапалітычнае становішча БССР для развіцця эканамічных сувязяў у межах СЭУ, экспарт – імпарт БССР.

52. Беларусь у першае пасляваеннае дзесяцігоддзе (1945-1955 гг.)

План:

1. Сусвет ва ўмовах «халоднай вайны».
2. Страты БССР ў час вайны. Аднаўленне прамысловасці, транспарту
3. Аднаўленне сельскай гаспадаркі. Калектывізацыя ў заходніх рэгіёнах.
4. Спаборніцтва, энтузіязм працоўных і змены ў іх становішчы.
5. Адмоўны ўплыў культа асобы на развіццё літаратуры і мастацтва.

Літаратура:

Адамушка У. Палітычныя рэпрэсіі 20-50 гадоў на Беларусі. Мінск, 1994.
Беларусь на мяжы тысячагоддзяў. Мінск, 2000.
Гісторыя Беларусі ў 2 ч. Ч. 2. Мінск, 1998.
История Белорусской ССР. Минск, 1977.
Гісторыя Беларускай ССР у 5 тт. Т. 4, 5. Мінск, 1974, 1975.
Ковкель И., Ярмусик Э. История Беларуси... Минск, 1998, 2000.
Лыч Л, Навіцкі У. Гісторыя культуры Беларусі. Мінск, 1997.
Мазуров К. Восстановление. // Неман. 1986. № 11.
Нарысы гісторыі Беларусі ў 2 ч. Ч. 2. Мінск, 1995.
Пономарёв М. Новая и новейшая история стран Европы и Америки. В 3 ч. Ч. 3. Москва, 2000.
Чигринов П. Очерки истории Беларуси. Минск, 2000.
Эканамічная гісторыя Беларусі. Мінск, 1999.
Экономика Советской Белоруссии. Минск, 1967.

Рэкамендацыі па выкананні работы:

Па першаму пытанню акрэсліце перадумовы і рысы новага палітычнага становішча, звязанага з супрацьстаяннем СССР і ЗША.

Па другому пытанню вызначце колькасныя і якасныя страты БССР, з чаго і калі пачалося аднаўленнне, яго асаблівасці і цяжкасці.

Па трэцяму пытанню адзначце традыцыйныя складанасці ў развіцці сельскай гаспадаркі, паглыбленыя стратамі ў часы вайны.

Па чацвёртаму пытанню асвятліце дапамогу саюзных рэспублік, стано-ўчы ўплыў адмены карткавай сістэмы, грашовую рэформу.

Па пятаму пытанню выдзеліце пастановы ЦК УКП(б) аб асобных часо-пісах, літаратурных творах, што абмяжоўвалі творчасць інтэлігенцыі.

53. Сацыяльна-эканамічнае развіццё БССР у сяр. 50 – сяр. 80-х гг. XX ст.

План:

1. Інтэграцыйныя працэсы ў краінах Захада ў 50-80-я гг. XX ст.
2. Рэформы 50-х гадоў у прамысловасці і сельскай гаспадарцы БССР.
3. Эканамічная рэформа 1965 г.
4. Змены сацыяльнай структуры грамадства.
5. Зніжэнне тэмпаў эканамічнага развіцця ў канцы 70 – пач. 80-х гг.

Літаратура:

Актуальныя пытанні гісторыі БССР. Мінск, 1991.
Беларусь на мяжы тысячагоддзяў. Мінск, 2000.
Гісторыя Беларусі ў 2 ч. Ч. 2. Мінск, 1998.
Гісторыя Беларускай ССР у 5 тт. Т. 4, 5. Мінск, 1974, 1975.
История Белорусской ССР. Минск, 1977.
Ляўковіч Н. Тэхнічны прагрэс у прамысловасці БССР: 60-80-я гг. // Нарысы гісторыі Беларусі ў 2 ч. Ч. 2. Мінск, 1995.
Пономарёв М. Новая и новейшая история стран Европы и Америки. В 3 ч. Ч. 3. Москва, 2000.
Тимофеев Р.В. Транспортные профсоюзы Беларуси // Сборник докладов республиканской научно-практической конференции. «Актуальные проблмы гармонизации социально-трудовых отношений». Витебск, Витебский филиал МИТСО, 2001.
Чигринов П. Очерки истории Беларуси. Минск, 2000.
Эканамічная гісторыя Беларусі. Мінск, 1999.

Рэкамендацыі па выкананню работы:

Па першаму пытанню выдзеліце перадумовы, этапы і першыя вынікі еўрапейскай інтэграцыі, стварэнне Агульнага рынку (ЕЭС).

Па другому пытанню пазначце як праходзіў пошук новых форм і метадаў кіравання эканомікай пад час рэформаў 1957 і 1958 гг. і іх вынікі.

Па трэцяму пытанню – мэты і мерапрыемствы рэформы, яе уплыў на ўзмацненне інтэнсіфікацыі, спецыялізацыі, вынікі і прычыны згортвання.

Па чацвёртаму пытанню – рост матэрыяльнага дабрабыту, адукаванасці працоўных, пераход насельніцтва з вёскі ў горад, новыя гарады.

Па пятаму пытанню – прычыны і рысы замаруджання тэмпаў эканамічнага развіцця, безгаспадарчасць, працэс ўпрыгожвання рэчаіснасці.

54. Грамадска-палітычнае развіццё БССР у сяр. 50 – сяр. 80-х гг. XX ст.

План:

1. Геапалітычнае становішча ў свеце ў сяр. 50 – сяр. 80-х гг. XX ст.
2. Смерць І.В.Сталіна. XX з'езд КПСС і яго рашэнні.
3. Курс на дэмакратызацыю партыйнага і дзяржаўнага жыцця.
4. Адыход ад дэмакратычных нормаў грамадскага жыцця БССР.
5. Гістарычныя партрэты К.Т. Мазурава і П.М. Машэрава.

Літаратура:

Беларусь на мяжы тысячагоддзяў. Мінск, 2000.
Актуальныя пытанні гісторыі Беларусі. Мінск, 1991.
Гісторыя Беларускай ССР у 5 тт. Т. 5. Мінск, 1975.
Гісторыя Беларусі ў 2 ч. Ч. 2. Мінск, 1998.
История Белорусской ССР. Минск, 1977.
История Беларуси: Вопросы и ответы. Минск, 1993.
Ковкель И., Ярмусик Э. История Беларуси. Минск, 1998, 2000.
Лыч Л., Навіцкі У. Гісторыя культуры Беларусі. Мінск, 1997.
Нарысы гісторыі Беларусі ў 2 ч. Ч. 2. Мінск, 1995.
Пономарёв М. Новая и новейшая история стран Европы и Америки. В 3 ч. Ч. 3. Москва, 2000.
Чигринов П. Очерки истории Беларуси. Минск, 2000.
Энцыклапедыя гісторыі Беларусі. ТТ. 1, 2, 3, 4, 5, 6. Ч. 1. Мінск, 1992-2001.

Рэкамендацыі па выкананні работы:

Па першаму пытанню – канфлікты паміж блокамі АВД і НАТА, спробы вырашыць іх у 2 пал. 50-х гг., першая пал. 70-х гг., нацыянальны рух сусвету.

Па другому пытанню асвятліце этапы, напрамкі і вынікі «адлігі» ў палітычным жыцці, уплыў яе на становішча грамадства.

Па трэцяму пытанню - пашырэнне правоў рэспублікі, узмацненне ролі Саветаў, прафсаюзаў, курс на «будаўніцтва камунізму» у к. 50 – пач. 60 гг.

Па чацвёртаму пытанню - як праходзіла згортванне дэмакратыі ў к. 60 – пач. 80-х гг., умацаванне ролі партыйнага апарату.

Па пятаму пытанню пакажыце этапы жыцця, асноўныя рысы палітычнага кіравання рэспублікай з боку партыйных лідэраў.

55. Развіццё культуры і асветы БССР у сяр. 50 – сяр. 80-х гг. XX ст.

План:

1. Галоўныя сусветныя тендэнцыі ў развіцці культуры і навукі.
2. Поспехі і негатыўныя з'явы ў адукацыі БССР.
3. Дасягненні і хібы ў развіцці навукі і тэхнікі.
4. Уплыў «адлігі» і «застою» на развіццё літаратуры, жывапісу, кіно.
5. Стан тэатра, музыкі, архітэктуры. Абмежаванасць у развіцці царквы.

Літаратура:

Беларусь на мяжы тысячагоддзяў. Мінск, 2000.
Гісторыя Беларусі ў 2 ч. Ч. 2. Мінск, 1998.
Гісторыя Беларускай ССР у 5 тт. Т. 5. Мінск, 1975.
Гісторыя беларускага мастацтва: У 6 т. Т. 6. Мінск, 1983.
Канфесіі на Беларусі. Мінск, 1998.
Ковкель И., Ярмусик Э. История Беларуси...Минск, 1998, 2000.
Лыч Л., Навіцкі У. Гісторыя культуры Беларусі. Мінск, 1997.
Нарысы гісторыі Беларусі ў 2 ч. Ч. 2. Мінск, 1995.
Пономарёв М. Новая и новейшая история стран Европы и Америки. В 3 ч. Ч. 3. Москва, 2000.
Тимофеев Р.В. Воспитательная функция научно-исследовательской работы студентов // Тезисы республиканской научно-методической конференции «Воспитательные возможности современного вуза». Витебск, ВГТУ, 2001.
Чигринов П. Очерки истории Беларуси. Минск, 2000.

Рэкамендацыі па выкананні работы:

Па першаму пытанню выдзеліце галоўныя праблемы і дасягненні, найбольш вядомых дзеячаў сусветнай навукі, літаратуры і мастацтва.

Па другому пытанню – этапы пераходу да школ з тэрмінам навучання ў 8, 10, 11 гадоў, метады навучання, рост ПТВ, тэхнікумаў, ВНУ.

Па трэцяму пытанню асвятліце дзейнасць АН БССР, яе інстытутаў, асноўныя дасягненні навукі і тэхнікі, цяжкасці іх рэалізацыі на практыцы.

Па чацвёртаму пытанню - ўзаемаўплыў літаратуры і грамадства ў розныя перыяды яго развіцця, партыйны кантроль за культурай.

Па пятаму пытанню - звужэнне сферы выкарыстання беларускай мовы, ідэалагічныя абмежаванні, дасягненні культуры, стан царквы.

56. Сацыяльна-эканамічнае развіццё Беларусі ў перыяд перабудовы (1985–1991 гг.)

План:

1. Адліга ў міжнародных адносінах. «Новае палітычнае мышленне».
2. Прычыны карэннай перабудовы эканомікі.
3. Галоўныя напрамкі рэформаў БССР.
4. Першы этап перабудовы эканомікі і яго вынікі.
5. Інфляцыя і зніжэнне жыццёвага ўзроўню насельніцтва.

Літаратура:

Беларусь на мяжы тысячагоддзяў. Мінск, 2000.
Вишневский А. Очерки истории государства и права РБ. Минск, 1995.
Гісторыя Беларусі ў 2 ч. Ч. 2. Мінск, 2000.
Ковкель И., Ярмусик Э. История Беларуси. Минск, 2000.
Нарысы гісторыі Беларусі ў 2 ч. Ч. 2. Мінск, 1995.
Пономарёв М. Новая и новейшая история стран Европы и Америки. В 3 ч. Ч. 3. Москва, 2000.
Чигринов П. Очерки истории Беларуси. Минск, 2000.
Эканамічная гісторыя Беларусі. Мінск, 1999.
Энцыклапедыя гісторыі Беларусі. Тт. 1, 2, 3, 4, 5, 6. Ч. 1. Мінск, 1992-2001.

Рэкамендацыі па выкананні работы:

Па першаму пытанню асвятліце пераход СССР ад канфрантацыі да супрацоўніцтва з Захадам, вызначце рысы гэтага працэсу.

Па другому пытанню – ўплыў нізкіх тэмпаў сацыяльна-экамічнага развіцця СССР на правядзенне гаспадарчых рэформ 1985-1987 гг.

Па трэцяму пытанню выдзеліце законы аб каапераціі, індывідуальнай працоўнай дзейнасці, сумесных прадпрыемствах, дзяржпрадпрыемстве.

Па чацвёртаму пытанню – парушэнне эканамічных сувязей і спад вытвор-часці з-за непадрыхтаванасці, хуткасці, маштабнасці рэформаў.

Па пятаму пытанню адначце недахоп спажывецкіх тавараў з 1989 г, непадмацаваны рост зарплаты, рэзкае павелічэнне цэн 1990-1991 гг.

57. Палітычныя змены на Беларусі ў перыяд перабудовы (1985–1991 гг.)

План:

1. Распад Усходняга блоку ў канцы 80-х гг. XX ст.
2. Перабудова палітычнай сістэмы БССР. Нефармальныя арганізацыі.
3. Выбары народных дэпутатаў. Дэкларацыі Вярхоўнага савету БССР.
4. Палітыка галоснасці. Палітызацыя мас.
5. Фарміраванне і функцыянаванне шматпартыйнай сістэмы ў РБ.

Літаратура:

Беларусь на мяжы тысячагоддзяў. Мінск, 2000.
Вишневский А. Очерки истории государства и права РБ. Минск, 1995.
Гісторыя Беларусі ў 2 ч. Ч. 2. Мінск, 2000.
Дэкларацыя Вярхоўнага Савета БССР аб дзяржаўным суверэнітэце. Мінск, 1990.
Ковкель И., Ярмусик Э. История Беларуси... Минск, 2000.
Нарысы гісторыі Беларусі ў 2 ч. Ч. 2. Мінск, 1995.
Пономарёв М. Новая и новейшая история стран Европы и Америки. В 3 ч. Ч. 3. Москва, 2000.
Сачанка Б. Беларуская эміграцыя. Мінск, 1991.
Чигринов П. Очерки истории Беларуси. Минск, 2000.
Энцыклапедыя гісторыі Беларусі. ТТ. 1, 2, 3, 4, 5, 6. Ч. 1. Мінск, 1992-2001.

Рэкамендацыі па выкананні работы:

Па першаму пытанню – асаблівасці рэвалюцыйных змен ў краінах сацыялістычнага лагера Еўропы ў 1989 г., злом Варшаўскага дагавору.

Па другому пытанню асвятліце працэс змяншэння ўлады КПБ і яе супраціўленне росту ўплыву недяржаўных арганізацый.

Па трэцяму пытанню выдзеліце правядзенне выбараў 1990 г. у Саветы ўсіх узроўняў на альтэрнатыўнай аснове, Дэкларацыя 27 ліпеня 1990 г.

Па чацвёртаму пытанню – працэсы ў 1988-1989 гг. па рэабілітацыі ахвяр сталінскіх рэпрэсій, галоснае вяртанне гістарычнай праўды.

Па пятаму пытанню пазначце праграмы і асаблівасці поглядоў галоўных беларускіх грамадскіх арганізацый, палітычных партый 1990-1991 гг.

58. Беларусь у перыяд станаўлення незалежнасці (1991–1994 гг.)

План:

1. Новыя рэаліі ў палітычным жыцці сусвету ў 90-я гг. XX ст.
2. Жнівеньскія падзеі 1991 г. Абвяшчэнне незалежнасці Рэспублікі Беларусь.
3. Утварэнне і складанасці ў развіцці СНД.
4. Развіццё міжнародных сувязей РБ. Адмова ад ядзернай зброі.
5. Мерапрыемствы ўрада РБ па пераходу да рыначных адносін.

Літаратура:

Барыс А. Сучасныя партыі на Беларусі // Беларускі гістарычны часопіс. 1995. № 1.
Беларусь на мяжы тысячагоддзяў. Мінск, 2000.
Вишневский А. Очерки истории государства и права РБ. Минск, 1995.
Гісторыя Беларусі ў 2 ч. Ч. 2. Мінск, 2000..
Закон Беларускай ССР «Аб мовах у Беларускай ССР». Мінск, 1990.
Круталевич В.Четыре этапа независимости // Беларуская думка. 1992. № 1.
Лыч Л., Навіцкі У. Гісторыя культуры Беларусі. Мінск, 1997.
Нарысы гісторыі Беларусі. Ч. 2. Мінск, 1995.
Пономарёв М. Новая и новейшая история стран Европы и Америки. В 3 ч. Ч. 3. Москва, 2000.
Сердюков Н. Заметки о независимости // Неман. - 1992. - № 3.
Чигринов П. Очерки истории Беларуси. Минск, 2000.
Эканамічная гісторыя Беларусі. Мінск, 1999.
Энцыклапедыя гісторыі Беларусі. ТТ. 1, 2, 3, 4, 5, 6. Ч. 1. Мінск, 1992-2001.

Рэкамендацыі па выкананні работы:

Па першаму пытанню выдзеліце нарастанне гегемоніі ЗША і НАТА ў свеце пасля распаду СССР, новыя канфлікты ў межах СНД.

Па другому пытанню – спробы кансерватыўных сіл СССР прадухіліць яго распад, рух Беларусі да незалежнасці, законы ад 25.08.1991, 19.09.1991.

Па трэцяму пытанню – перадумовы, палажэнні і вынікі стварэння Садружнасці Незалежных Дзяржаў 7- 8.12. 1991, супярэчнасці СНД.

Па чацвёртаму пытанню адзначце новыя прынцыпы знешняй палітыкі Рэспублікі Беларусь, прызнанне на міжнароднай арэне.

Па пятаму пытанню – складанасці развіцця эканомікі РБ, выхад з рублёвай зоны, рост цэн на энерганосьбіты, спад вытворчасці, інфляцыю.

59. Рэспубліка Беларусь у перыяд умацавання незалежнасці (1994 – пачатак XXI ст.)

План:

1. Сусвет ва ўмовах панавання капіталістычнай сістэмы.
2. Канстытуцыя РБ 1994 г. Выбары прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.
3. Пошук шляхоў палітычнага і сацыяльна-эканамічнага развіцця.
4. Рэферэндумы 1995 і 1996 гг., змены і дапаўненні ў Канстытуцыі 1994 г.
5. Стварэнне Саюза Беларусі і Расіі. Выбары прэзідэнта РБ 2001 г.

Літаратура:

Барыс А. Сучасныя партыі на Беларусі // Беларускі гістарычны часопіс. 1995. № 1.
Беларусь на мяжы тысячагоддзяў. Мінск, 2000.
Вишневский А. Очерки истории государства и права РБ. Минск, 1995.
Гісторыя Беларусі ў 2 ч. Ч. 2. Мінск, 2000.
Канстытуцыя Рэспублікі Беларусь. Мінск, 1996.
Нарысы гісторыі Беларусі. Ч. 2. Мінск, 1995.
Пономарёв М. Новая и новейшая история стран Европы и Америки. В 3 ч. Ч. 3. Москва, 2000.
Чалавек і грамадства. Энцыклапедычны даведнік. Мінск, 1998.
Чигринов П. Очерки истории Беларуси. Минск, 2000.
Эканамічная гісторыя Беларусі. Мінск, 1999.
Энцыклапедыя гісторыі Беларусі. ТТ. 1, 2, 3, 4, 5, 6. Ч.1. Мінск, 1992-2001.

Рэкамендацыі па выкананню работы:

Па першаму пытанню выдзеліце рост умяшальніцтва ЗША і НАТА ў міжнародныя справы, развіццё краін Усходняй і Паўднёвай Еўропы.

Па другому пытанню – працэс падрыхтоўкі і палажэнні Канстытутцыі РБ, яе прынятце 25.03.1994, барацьбу на выбарах прэзідэнта 1994 г.

Па трэцяму пытанню – барацьбу за ўмацаванне ўлады прэзідэнта, змяншэнне ўплыва парламента, переадоленне спада вытворчасці і яе рост.

Па чацвёртаму пытанню – умовы правядзення, пытанні і вынікі рэферэндумаў, змены у Канстытуцыі ў 1996 г., стабілізацыя жыцця.

Па пятаму пытанню – збліжэнне з Расіяй: мытны саюз 1995 г, Супольніцтва 1996 г., палажэнні аб Саюзе 1999 гг., прэзідэнцкая гонка 2001.

60. Нацыянальна-культурнае адраджэннне на Беларусі: (канец 80-х гг. XX ст. - пачатак XXI ст.)

План:

1. Культура сусвету на зломе XX і XXI стагоддзяў.
2. Этнадэмаграфічныя працэсы на Беларусі ў канцы 80-х – 90-я гг.
3. Праблема адраджэння беларускай мовы.
4. Беларускае замежжа. Месца рэлігіі ў духоўным адраджэнні Беларусі.
5. Дасягненні і цяжкасці на шляху культурнага развіцця.

Літаратура:

Барыс А. Сучасныя партыі на Беларусі // Беларускі гістарычны часопіс. 1995. № 1.
Беларусь на мяжы тысячагоддзяў. Мінск, 2000.
Закон Беларускай ССР «Аб мовах у Беларускай ССР». Мінск, 1990.
Гісторыя Беларусі ў 2 ч. Ч. 2. Мінск, 2000..
Кіпель В. Беларусы ў ЗША. Мінск, 1993.
Культура беларускага замежжа. Мінск, 1990.
Канфесіі на Беларусі. Мінск, 1998
Лыч Л, Навіцкі У. Гісторыя культуры Беларусі. Мінск, 1997.
Нарысы гісторыі Беларусі. Ч. 2. Мінск, 1995.
Пономарёв М. Новая и новейшая история стран Европы и Америки. В 3 ч. Ч. 3. Москва, 2000.
Чигринов П. Очерки истории Беларуси. Минск, 2000.
Чалавек і грамадства. Энцыклапедычны даведнік. Мінск, 1998.
Энцыклапедыя гісторыі Беларусі. ТТ. 1, 2, 3, 4, 5, 6. Ч. 1. Мінск, 1992-2001.

Рэкамендацыі па выкананню работы:

Па першаму пытанню - паглыбленне ўвагі сусветнага грамадства да традыцыйных чалавечых каштоўнасцей і гуманістычнай культуры.

Па другому пытанню- рост самасвядомасці беларусаў, эміграцыю ў РБ з краін СНД, працяг заняпаду вёскі, запаволення ўрбанізацыі.

Па трэцяму пытанню асвятліце этапы і хібы ў працэсе адраджэння беларускай мовы і культуры, яго незавершанасць і складанасць.

Па чацвёртаму пытанню - рост цікавасці да дзеячаў і дасягненняў беларускага замежжа, павелічэнне ўплыву царквы на грамадства.

Па пятаму пытанню - супярэчлівыя змены ў беаларускім грамадстве ў адносінах да айчыннай культуры, гісторыі, вяртанне забытых імёнаў.

Вучэбнае выданне

Цімафееў Расціслаў Уладзіміравіч

МЕТАДЫЧНЫЯ РЭКАМЕНДЫЦЫІ І КАНТРОЛЬНЫЯ РАБОТЫ ПА ГІСТОРЫІ БЕЛАРУСІ

Для студэнтаў АЗН негістарычных спецыяльнасцей універсітэта

Карэктар *Л.В. Прыстаўка*
Камп'ютэрны набор і дызайн *Р.Ул. Цімафееў, Г.Ул. Разбоева*

Падпісана ў друк 20.02.2002. Фармат 60x84 1/16
Бумага афсетная. Аб'ём 2,7 ум.друк.арк.
Заказ 10 Тыраж 100

Віцебскі дзяржаўны універсітэт імя П.М. Машэрава
Ліцэнзія ЛВ № 358 ад 30.12.1998 г.
210036, г. Віцебск, Маскоўскі праспект, 33.

Надрукавана на рызографе ВДУ імя П.М. Машэрава
210036, г. Віцебск, Маскоўскі праспект, 33.